

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. การจัดการกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
3. ทักษะการอ่าน
4. ทักษะการเขียน และการเขียนสะกดคำ
5. แผนการจัดการเรียนรู้
6. แบบฝึกทักษะ
7. การหาประสิทธิภาพ และดัชนีประสิทธิผล
8. ความพึงพอใจในการเรียนรู้
9. บริบทโรงเรียนบ้านวังจาน โนนสำราญ
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 10.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 10.2 งานวิจัยต่างประเทศ
11. กรอบแนวคิดในการวิจัย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในที่นี้ได้กล่าวถึงเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 ข : 2-26) คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการทบทวนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยดังกล่าว และข้อมูลจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมสอดคล้องยิ่งขึ้น ทั้งเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และขบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและ

สถานศึกษาพร้อมทั้งได้จัดทำสาระการเรียนรู้แกนกลางของกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระในระดับชั้น เพื่อให้เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานระดับท้องถิ่นและสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน ซึ่งคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดแนวทางไว้ ดังนี้

1. **วิสัยทัศน์** หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่สมดุลทั้งทางร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

2. **หลักการ** หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญดังนี้

2.1 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดมุ่งหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

2.2 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ

2.3 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

2.4 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้และประสบการณ์

3. **จุดมุ่งหมาย** หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพจึงกำหนดเป็นจุดมุ่งหมายเพื่อเกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

3.1 มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2 มีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

3.3 มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

3.4 มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมือง โลก ชีคมัน ในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3.5 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ในการพัฒนาการเรียนตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและการส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึกและทัศนะของตน และสังคม เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคมรวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้องตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

4.2 ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

4.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ปัญหา และการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเองสังคมและสิ่งแวดล้อม

4.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อมและการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

4.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม

ในด้านการสื่อสารการทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม

5. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในการพัฒนาการเรียนตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับ ผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ดังนี้ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการ ทำงาน 7) รักความเป็นไทย และ 8) มีจิตสาธารณะ

6. มาตรฐานการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถ ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการ ทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างไร เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนั้นมาตรฐาน การเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบการประเมินคุณภาพ ภายนอกซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษาและ การทดสอบระดับชาติ ระบบ ตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่า สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตาม ที่มาตรฐานการศึกษากำหนดเพียงใด

7. การจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการสำคัญนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนในการพัฒนา ผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายของหลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่างๆอันเป็นสมรรถนะ สำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย

7.1 หลักการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตาม มาตรฐานการเรียนรู้สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ใน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดเชื่อว่าทุกคนมี ความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประ โยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน สามารถพัฒนาตาม ธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม

7.2 กระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการศึกษา กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนาเพราะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7.3 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ แหล่งเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

8. สื่อการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีและเครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้เหมาะสมระดับพัฒนาการและลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน

9. การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักฐานสองประการคือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนรู้ของผู้เรียนตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

10. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด ไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ เขียนย่อ
ความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆเขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและเขียนรายงาน
การศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดง
ความรู้ ความคิดความรู้สึกในโอกาสต่างๆอย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การ
เปลี่ยนแปลงภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และการรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติ
ของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและ
วรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

กล่าวโดยสรุปจากการศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 ทำให้ทราบถึง วิสัยทัศน์ หลักการ จุดมุ่งหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สาระและมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้น และแนวทางการ
จัดการเรียนรู้ และกระบวนการวัดและประเมินผลผู้เรียน เกณฑ์การจบการศึกษาแต่ละระดับให้
มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่
จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง
อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 25) กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการนำหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับการพัฒนาเด็กและเยาวชนซึ่งหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นหลักสูตรที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ สร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และยังเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. หลักการจัดการเรียนรู้

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้

1.1 มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 44-55)

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด แก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัดชั้นปี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สาระที่ 1 การอ่าน

ป. 1	ตัวชี้วัดชั้นปี
	1. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความสั้น ๆ
	2. บอกความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน
	3. มีมารยาทในการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ เขียนย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 2 ตัวชี้วัดชั้นปี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สาระที่ 2 การเขียน

ป. 1	ตัวชี้วัดชั้นปี
	<ol style="list-style-type: none"> 1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด 2. เขียนสื่อด้วยคำและประโยคง่าย ๆ 3. มีมารยาทในการเขียน

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตารางที่ 3 ตัวชี้วัดชั้นปี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

ป. 1	ตัวชี้วัดชั้นปี
	<ol style="list-style-type: none"> 1. บอกและเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์และเลขไทย 2. เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ 3. เรียบเรียงคำเป็นประโยคง่าย ๆ 4. ต่อคำคล้องจองง่าย ๆ

กล่าวโดยสรุป หลักการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ประกอบด้วยสาระการเรียนรู้การอ่าน ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน สาระการเขียน โดยใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ เขียนย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

และหลักการใช้ภาษาไทยเข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

2. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนภาษาไทย

พิสมัย ลาภมาก (2553 : 29) กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่า เป็นการสอนที่มุ่งจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับการดำรงชีวิต เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน ซึ่งมีหลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1. ทำความเข้าใจสัญลักษณ์ สื่อ รูปภาพ เครื่องหมาย ผู้เรียนรับรู้เกี่ยวกับความหมายของคำ ประโยคและถ้อยคำสำนวนต่าง ๆ
2. สร้างความคิดรวบยอด ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้จากประสบการณ์นำมาสู่ความเข้าใจและเกิดภาพรวมเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนด้วยตนเอง
3. สื่อความหมายความคิด ผู้เรียนถ่ายทอดทางภาษาให้ผู้อื่นเข้าใจได้
4. พัฒนาความสามารถ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามขั้นตอน คือ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประมาณค่า

ในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย การจัดการเรียนสำหรับเด็กประถมศึกษาตอนต้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องอาศัยหลักจิตวิทยาเป็นพื้นฐาน เพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนให้มากที่สุด

พิสมัย ลาภมาก (2553 : 29-31) ได้กล่าวถึงหลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยว่าประกอบด้วย

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Different) ในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลมาก เพราะนอกจากการใช้ภาษาของเด็กจะแตกต่างกัน สภาพแวดล้อมของเด็กมีส่วนสำคัญยิ่งต่อการเรียนภาษา เพราะเด็กบางคนเติบโตมาในกลุ่มที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาหลัก ในการดำรงชีวิตประจำวันหรือเด็กบางกลุ่มใช้ภาษาอื่นเป็นภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เด็กที่อยู่ในสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน การสอนภาษาไทยควรจะได้รับ การทดสอบความรู้พื้นฐานผู้เรียนก่อนสอน การสอนโดยแบ่งกลุ่มเด็กกลุ่มเก่งและเด็กกลุ่มอ่อนไว้ด้วยกัน เพื่อให้เด็กเก่งได้ช่วยเหลือเด็กอ่อน และเด็กอ่อนได้ดูแบบเด็กเก่ง

2. ความพร้อม (Readiness) ความพร้อมคือสภาพความเจริญเติบโตของร่างกายความรู้สึกพื้นฐานและความสนใจจะรับรู้สิ่งที่ครูสอนได้ ซึ่งองค์ประกอบความพร้อมของเด็กมีหลายประการ ได้แก่

2.1 วุฒิภาวะ (Maturation) ความพร้อมที่จะรับรู้เรื่องราวต่างๆตามอายุของเขา เด็กยิ่งมีอายุมากขึ้นความพร้อมที่จะรับรู้มากขึ้น

2.2 ประสบการณ์เดิม (Experience) ประสบการณ์ที่เด็กมีอยู่ก่อนที่จะรับรู้สิ่งที่ครูให้ใหม่ ถ้าประสบการณ์เดิมเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ใหม่ที่ครูสอนให้เด็กจะรับรู้ประสบการณ์ใหม่ได้รวดเร็ว

2.3 ความสัมพันธ์ของบทเรียนเกี่ยวกับตัวเด็ก หมายถึง การจับบทเรียนที่มีธรรมชาติสัมพันธ์กับความสนใจของเด็ก เด็กจะรับรู้ได้เร็วขึ้น

3. กระบวนการเรียนรู้ (Learning Process) การเรียนรู้คือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งมีผลมาจากการที่บุคคลได้รับประสบการณ์ที่มีผลมาจากความเจริญงอกงามของบุคคลทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา บุคคลจะสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้

4. เป้าหมายของการเรียนรู้ (Purposeful Learning) การตั้งเป้าหมายของครูก่อนสอนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อจะได้ดำเนินการสอนให้เป็นที่ไปตามเป้าหมายที่วางไว้เป็นการกระตุ้นความสนใจในบทเรียนให้มากขึ้น เมื่อนักเรียนรู้ว่าจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในบทเรียน วิธีที่ดีที่สุดอีกประการหนึ่งคือ ให้นักเรียนช่วยกันตั้งเป้าหมายในการเรียนของแต่ละเรื่องไว้

5. การเรียนรู้ด้วยการฝึกฝน (Law of Exercise) การฝึกหัดบ่อย ๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ผลเร็วขึ้น ธอร์น ไคร์ ให้ความเห็นว่าการกระทำซ้ำ ๆ จะทำให้เกิดความแม่นยำในเนื้อหาดีขึ้น โดยในเรื่องการใช้ภาษาการเรียนการอ่าน ถ้าทำได้บ่อย ๆ ความชำนาญก็จะเกิดขึ้น โดยในเรื่องการใช้การเรียนการอ่าน ถ้าทำบ่อย ๆ ความชำนาญก็จะเกิดขึ้น เขียนคำผิคน้อยลง ออกเสียงได้ถูกต้องชัดเจนยิ่งขึ้น

6. การเรียนรู้ด้วยการลงมือกระทำด้วยตนเอง (Learning by Doing) การได้ทำกิจกรรมจะเกิดการเรียนรู้ เพราะมีประสบการณ์ตรง

7. กฎแห่งผล (Law of Effect) Thorndike. (1961) ได้กล่าวว่าผลแห่งการปฏิบัติยาตอบสนองใดเป็นที่พอใจบุคคลย่อมทำกิจกรรมนั้นซ้ำอีก แต่ถ้าการกระทำใดที่ไม่ผลไม่เป็นที่น่าพอใจก็จะทำกิจกรรมนั้นลดลง จากกฎแห่งผลของธอร์น ไคร์นี้ ทำให้ทราบ

ว่าคนเราจะเรียนรู้ได้คือถ้าผลการตอบสนองของการเรียนรู้นั้น ๆ ทำให้ผู้เรียนมีความพอใจและคนเราจะเรียนรู้เร็วลง ถ้าผลการตอบสนองของการเรียนรู้นั้นทำให้ผู้เรียนไม่พอใจ ในทำนองเดียวกันในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนส่วนใหญ่ย่อมเกิดจากวิธีสอนและการจัดกิจกรรมมา สบอารมณ์ของผู้เรียน นั่นคือเด็กไม่พอใจเรียนภาษาไทย ทำให้เกิดความบกพร่องทางการ แก้ปัญหา

8. กฎแห่งการนำไปใช้ (Low of use and Disuse) การเรียนรู้จะเกิดผลดีก็ ต่อเมื่อนำความรู้ที่ไปใช้ วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่ทักษะความแน่นแฟ้นในเนื้อหา

9. กฎแห่งแรงจูงใจ (Low of Motivation) ภาษาไทยเป็นวิชาที่ทักษะ การที่ นักเรียนให้ความสนใจน้อยมาก เพราะนักเรียนต่างคิดว่าเรื่องที่รู้อยู่แล้วใช้ประจำ ดังนั้นการ สอนที่จะให้ผลต้องอาศัยแรงเป็นสำคัญจะทำให้เกิดการเรียนรู้คือ

9.1 บุคลิกภาพของครู

9.2 วิธีสอน

9.3 ความสำเร็จในการเรียนของผู้เรียน

9.4 การยกย่องชมเชยหรือการตำหนิ

9.5 สื่อการเรียน

9.6 การได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรม

9.7 การได้มีโอกาสเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่บุคคล

9.8 การได้มีโอกาสได้รับการเผยแพร่

10. การส่งเสริมกำลังใจ (Reinforcement) การส่งเสริมกำลังใจเป็นการทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจตน จะทำอะไรถูกต้องเหมาะสมแล้วได้รับการชมเชย การ เสริมสร้างกำลังใจทำได้โดยการพูดคุยยกย่องชมเชย การให้รางวัล การให้นักเรียนมีส่วนร่วมใน การทำกิจกรรมและการสนับสนุนให้ทำ เมื่อทราบว่านักเรียนมีความสามารถในการเรียน ภาษาไทย

อรรถมเดช ทองทอง (2551 : 6) ได้กล่าวไว้ว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีความ สำคัญต่อการจัดการศึกษา คือ เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เครื่องมือในการเรียนรู้ ช่วยพัฒนาสติปัญญา กระบวนการคิด วิเคราะห์ วิจัย จนเกิดเป็นความรู้ใหม่เสริมสร้างความ เข้าใจอันดีต่อกัน

สมลักษณ์ สุวรรณวงศ์ (2550 : 9) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยในปัจจุบันนี้ไม่เน้นให้ผู้เรียนอ่านออกเขียนได้เท่านั้น แต่เน้นให้สามารถใช้

ภาษาในการสื่อสาร แก้ปัญหาในการดำรงชีวิตและปัญหาของสังคม เน้นการสอนเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถนำความรู้มาพัฒนาตนเองได้ นอกจากนั้นยังต้องสอนภาษาเพื่อพัฒนาความคิดได้อย่างชาญฉลาดเน้นการรักษาภาษาไทยในฐานะเป็นวัฒนธรรมและถ่ายทอดวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ในรูปแบบของหลักภาษา ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์การใช้ภาษา วรรณคดีและวรรณกรรม สามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักภาษาผู้เรียนสามารถอ่านวรรณคดีและวรรณกรรม เพื่อการศึกษาเรื่องราวและภูมิปัญญาของท้องถิ่นที่บรรพบุรุษสะสมไว้ เพื่อให้ชีวิตทัศน์ของผู้อ่านกว้างขวางขึ้น

อัมพวรรณ โทโตลี (2550 : 30) ได้กล่าวไว้ว่า หลักการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาควรยึดหลักสำคัญในการสอน คือ การสอนภาษาไทยที่มุ่งเน้นทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน คือ ทักษะการฟัง การพูดการอ่าน และการเขียน มากกว่าการสอนความรู้ทางหลักภาษา นอกจากนี้ควรเน้นการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรชาติ สอนภาษาเพื่อการสื่อสารและทักษะโดยอาศัยหลักการบูรณาการทักษะ รวมทั้งให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ วิธีการในการสอนภาษาไทยต้องจัดให้หลากหลายวิธี ตามความเหมาะสมกับจุดประสงค์และเนื้อหาและคำนึงถึงวัย ความ สามารถและความสนใจของผู้เรียนเป็นส่วนประกอบสำคัญ

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ นั้น ครูผู้สอนจะต้องจัดการเรียนการสอนโดยคำนึงถึง ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยการจัดการเรียนการสอนการประเมินผลตามสภาพจริง และยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ทักษะการอ่าน

1. ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญในชีวิตประจำวัน เพราะการอ่านหนังสือเป็นการแสวงหาความรู้ ความเพลิดเพลิน ก่อให้เกิดแนวความคิด อารมณ์ และจินตนาการ นอกจากนั้นการอ่านมีบทบาทสำคัญในการศึกษาเล่าเรียนด้วยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนขึ้นอยู่กับความสามารถทางการอ่านทั้งสิ้น ดังนั้น นักการศึกษาจึงให้ความสำคัญต่อการอ่านและได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ ดังนี้

วัชรวิ ภูนิคม (2553 : 22) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่าน คือ การแปลความหมายของตัวอักษร เครื่องหมาย สัญลักษณ์ เครื่องสื่อความหมายต่างๆที่ปรากฏแก่สายตาออกมาเป็น

ความคิดความเข้าใจเชิงสื่อสาร แล้วผู้อ่านสามารถนำความคิดความเข้าใจนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 4) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่าน คือ การเข้าใจในถ้อยคำ ประโยค ข้อความ และเรื่องราวที่อ่าน โดยสามารถอธิบายความหมายของคำ เล่าเรื่อง สรุปเรื่อง และบอกประเด็นสำคัญของเรื่อง ได้ถูกต้อง

ธัญญา เรื่องแก้ว (2549 : 73) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านเป็นสื่อที่มีความหมายและความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคน ช่วยให้เกิดความงอกงามทางสติปัญญาและผลก่อดันให้สังคมเจริญก้าวหน้าไปรวดเร็วยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป การอ่าน เป็นกระบวนการทางสมองในการแปลสัญลักษณ์ ถอดความหมายจากสัญลักษณ์ แล้วก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน

2. จุดมุ่งหมายของการอ่าน

วัชร ภูนิคม (2553 : 23) ได้กล่าวไว้ว่า ในการอ่านหนังสือทุกครั้ง ผู้อ่านจะต้องมีจุดมุ่งหมาย ซึ่งในการอ่านแต่ละครั้ง จุดมุ่งหมายย่อมไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้อ่านว่าต้องการอ่านเพื่ออะไร จุดมุ่งหมายของการอ่านโดยทั่วไป แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้ดังนี้

1. การอ่านเพื่อความเพลิดเพลินหรืออ่านเพื่อความบันเทิง เช่น การอ่านเรื่องสั้น อ่าน นวนิยาย

2. อ่านเพื่อศึกษาค้นคว้าหรือหาข้อมูลหรือหารายละเอียดบางอย่าง เช่น การหาคำศัพท์ในพจนานุกรม การอ่านคู่มือการใช้เครื่องถ่ายเอกสาร การอ่านหาข้อมูล การทำรายงาน

3. การอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ เช่น อ่านตำราวิชาการ การอ่านบทเรียนเพื่อการเรียนการสอนจะต้องอ่านอย่างพินิจพิจารณาแล้วทำบันทึกย่อเนื้อหาหรือใจความสำคัญไว้

กล่าวโดยสรุป จุดหมายในการอ่านมีความสัมพันธ์กับความสำคัญของการอ่าน ซึ่งแต่ละคนมีจุดมุ่งหมายในการอ่านที่แตกต่างกันไป ดังนั้นครูควรปลูกฝังให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกฝนอ่านอย่างสม่ำเสมอ

3. พื้นฐานของการอ่านที่ดี

นักอ่านที่ดีจะต้องเร่งสร้างพื้นฐานของการอ่านที่ดี ปัจจัยในการสร้างพื้นฐานนี้มีอยู่ 3 ประการที่สำคัญที่สุด ดังนี้ (เรื่องยศ ศิริเสสาร. 2553 : 30-31)

1. ภูมิหลัง ผู้อ่านที่ดีควรมีความรู้รอบตัวโดยกว้างขวาง เพื่อเป็นพื้นฐานของการอ่าน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นมากที่สุด การอ่านเรื่องอะไรแล้วไม่เข้าใจนั้นบางที่เป็นเพราะผู้อ่านขาดภูมิหลังในเรื่องนั้น ๆ เช่น อ่านเรื่องความรักระหว่างคนกับสุนัข ถ้าผู้อ่านไม่เคยเลี้ยงสุนัขอย่างใกล้ชิด ไม่รู้จักความน่ารัก ความจงรักภักดี และความซื่อสัตย์ต่อนายของมันแล้ว ก็จะไม่มีความเข้าใจเรื่องราวของความรักระหว่างคนกับสุนัขได้เลย

2. ประสบการณ์ คือ การได้พบ ได้เห็น ได้คุ้นเคยกับเหตุการณ์หรือเรื่องราว นั้น ๆ เช่น เรื่องความทุกข์มรณกรรมของผู้มีพระคุณ ถ้าผู้อ่านไม่เคยเห็นผู้ที่มีความทุกข์เช่นนี้ ก็เข้าใจได้ยาก นักอ่านที่ดีควรมีประสบการณ์ต่าง ๆ หลาย ๆ แบบอย่างกว้างขวาง จึงจะเข้าใจเรื่องที่อ่านได้แจ่มแจ้ง ชาบซึ้ง หนังสือเล่มนี้อ่านเมื่อสมัยเด็ก ๆ ซึ่งมีประสบการณ์น้อยก็จะได้รับความรู้สึกนึกคิดอย่างหนึ่งหนังสือเล่มเดียวกันนี้เองถ้าอ่านเมื่อเป็นผู้ใหญ่มีประสบการณ์มากแล้วก็จะรู้สึกอีกอย่างหนึ่งดีซัดและลึกซึ้งขึ้น

3. ความรู้เชิงภาษา บางครั้งภาษาไทยของเราเองก็เป็นอุปสรรคในการอ่านหนังสือ ทั้งนี้เพราะพื้นฐานความรู้เชิงภาษาไม่เพียงพอ เมื่ออ่านหนังสือที่มีศิลปะสูง ๆ ในการใช้ถ้อยคำสำนวน คำพังเพย โวหารและการเปรียบเทียบที่แหลมคม ก็ตีความไม่ได้ ทำให้การอ่านหมดรสชาติไปอย่างน่าเสียดาย พื้นความรู้เชิงภาษาที่นักอ่านที่ดีจำเป็นต้องริบสร้างขึ้นมาตั้งแต่ต้นพัฒนาการที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

1. พัฒนาการด้านร่างกาย หมายถึง การเจริญเติบโตของกล้ามเนื้อที่คงที่ วุฒิภาวะทางร่างกาย โดยเฉพาะอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน คือ นัยน์ตา หู และสมอง ซึ่งจะมีผลต่อทางร่างกาย

1.1 การมองเห็น

1.2 สภาพของสายตา

1.3 ความสัมพันธ์ของนัยน์ตากับหูและสมอง

2. พัฒนาการด้านจิตใจ หมายถึง ความต้องการ ความสนใจต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งสภาพจิตใจดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการเลือกหนังสืออ่าน ดังนี้

2.1 ความกลัว

2.2 ความอยากรู้อยากเห็น

2.3 ความต้องการ

2.4 ความสนใจ

2.4.1 เพศ

2.4.2 อายุ

3. พัฒนาการด้านสติปัญญา ซึ่งพัฒนาการด้านสติปัญญาหรือสมองที่ช่วยในการอ่าน คือ

3.1 ความจำ

3.2 สมาธิ

3.3 ความคิดเนื่อกคิด

3.4 การหาเหตุผล

4. พัฒนาการด้านสังคม การปรับตัวให้เข้ากับสภาพสิ่งแวดล้อมทางสังคม จะมีอิทธิพลมากโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อน ครอบครัว เจตคติ ค่านิยม ความสนใจและพฤติกรรม

4. ลักษณะของนักอ่านที่ดี

ผจงวาด พูลแก้ว (2547 : 81) ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะของนักอ่านที่ดี มีดังนี้

1. มีความตั้งใจหรือสมาธิแน่วแน่ในการอ่าน ไม่ใจลอย สามารถควบคุมจิตใจให้สนใจเรื่องที่อ่าน

2. มีความอดทน สามารถอ่านหนังสือได้ในระยะเวลาานโดยไม่เบื่อหน่าย ง่วงเหงาหาวนอน มีสมรรถภาพในการอ่านสูง

3. อ่านหนังสือได้เร็วและเข้าใจความหมายได้ทันที สามารถจับใจความสำคัญอันเป็นแก่นของเรื่องได้อย่างถูกต้อง

4. มีพื้นฐานความรู้พอสมควร ทั้งในด้านความรู้ทั่วไป ถ้อยคำ สำนวน ไวยากรณ์ ศิลปะการแต่งร้อยแก้ว ร้อยกรอง และคำเฉพาะเรื่อง

5. มีนิสัยจดรวบรวมความรู้ที่ได้จากการอ่าน ตอนใดยังสงสัยก็หมายเหตุไว้ ค้นคว้าเพิ่มเติมภายหลัง

6. มีความจำดี หรือค่อนข้างดี ควรจะจำแหล่งที่มาของเรื่องไว้ให้ได้ว่าเรื่องนั้นมาจากไหน เรื่องอะไร ใครแต่ง นักอ่านที่รู้ตัวว่าอ่อนในข้อนี้ อาจแก้ไขได้โดยใช้ข้อ 5 ช่วย ให้มากเป็นพิเศษ

7. มีความรู้เรื่องการใช้ห้องสมุดพอใช้การได้ หรือใช้ห้องสมุดเป็นนั่นเอง ความรู้เรื่องนี้ อาจหาได้จากการเข้าอบรมที่สมาคมห้องสมุดมักจัดขึ้นเสมอ หรืออ่านจากหนังสือประเภทการใช้ห้องสมุด หรือหนังสือวิชาบรรณารักษศาสตร์ที่มีอยู่ทั่วไป

8. ชอบสนทนากับผู้ที่มีความรู้หรือนักอ่านด้วยกัน เป็นการช่วยขยายวงกรอ่านออกไปกว้างยิ่งขึ้น สิ่งก็ตามมาก็คือ ความรู้ความเข้าใจจะเพิ่มพูนขึ้นอย่างไร้รู้ตัว และไม่หนักแรง

เรื่องยศ ศิริเสาร (2553 : 25) ได้กล่าวว่า นักอ่านที่ดีมีลักษณะดังนี้

1. อ่านหนังสือได้เร็วและเข้าใจความหมายได้ทันที
2. มีหนังสือดี ๆ อ่านอย่างสม่ำเสมอ
3. มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องทีอ่านพอสมควร เช่น เรื่องความรัก ความยากจน การค้าขาย การเมือง เป็นต้น
4. มีสมาธิแน่วแน่ในการอ่านขณะที่อ่าน ไม่ใจลอย ไม่วอกแวก อ่านทน คืออ่านได้เป็นเวลานานโดยไม่เบื่อหน่ายหรือหยุดอ่านกลางคัน
5. มีพื้นฐานอารมณ์ที่อ่อนไหว สามารถเข้าใจอารมณ์ในข้อเขียน และปล่อยให้อารมณ์ เคลิบเคลิ้มไปตามข้อเขียนในหนังสือได้
6. เข้าใจศิลปะการแต่งหนังสือ ศิลปะการใช้ถ้อยคำ ศิลปะการใช้โวหารทั้งที่เป็นร้อยแก้วและร้อยกรอง

5. คุณภาพผู้เรียน เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

1. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความเรื่องสั้นๆและบทร้อยกรองง่าย ๆ ได้ถูกต้องคล่องแคล่ว เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน ตั้งคำถามเชิงเหตุผล ลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปความรู้ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตามคำสั่ง คำอธิบายจากเรื่องที่อ่านได้ เข้าใจความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ และมีมารยาทในการอ่าน
2. มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด เขียนบรรยาย บันทึกประจำวัน เขียนจดหมายลาครู เขียนเรื่องราวเกี่ยวกับประสบการณ์ เขียนเรื่องตามจินตนาการ และมีมารยาทในการเขียน
3. เล่ารายละเอียดและบอกสาระสำคัญ ตั้งคำถาม รวมทั้งพูดแสดงความคิดเห็น รู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู พูดสื่อสารเล่าประสบการณ์และพูดแนะนำหรือพูดเชิญชวนให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม และมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด
4. สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ ความแตกต่างของคำและพยางค์หน้าทีของคำในประโยค มีทักษะการใช้พจนานุกรมในการค้นหาความหมายของคำ แต่ง

ประโยคง่าย ๆ แต่งคำคล้องจอง แต่งคำขวัญ และเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

5. เข้าใจและสามารถสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีที่อ่าน รู้จักเพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่น ร้องบทร้องเล่นสำหรับเด็กในท้องถิ่น ท่องจำบทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจได้

6. ปัญหาในการอ่าน

การอ่านหนังสือมักจะมีปัญหาและข้อบกพร่องในการอ่านอยู่เสมอ ซึ่งปัญหาและข้อบกพร่องต่าง ๆ สามารถแก้ไขได้และจะได้ผลเร็วขึ้นถ้าได้ฝึกฝนตามแนวทางและหลักการที่ถูกต้อง ได้มีผู้เสนอหลักการ ดังนี้

อรวรรณ พ็องเสียง (2555 : 28 ; อ้างอิงมาจาก อัมรา ศรีเก็น. 2553 : 42-43 ; รัชณี ศรีไพรวรรณ. 2537 : 12-17) ได้รวบรวมปัญหาเกี่ยวกับการอ่านของเด็กไทยพอสรุปได้ดังนี้

1. อ่านไม่ได้ มักเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กเริ่มเรียน เพราะยังจำหลักเกณฑ์อะไรไม่ได้
2. อ่านผิด หรือออกเสียงคำไม่ถูกต้อง เช่น ผลิด มักอ่านว่า พลิด
3. ออกเสียงผิด อ่านตุ่ตัว อ่านออกเสียงตามภาษาถิ่น อ่านคำควบกล้ำผิด
4. อ่านซ้ำ
5. จับใจความของเรื่องไม่ได้
6. อ่านย้อนหน้าย้อนหลัง ทำให้เสียเวลา และเสียความ
7. อ่านกลับ เช่น บอก เป็นกอบ

กล่าวโดยสรุป วิธีการแก้ไขข้อบกพร่องในการอ่านและการใช้ภาษาของผู้เรียน ครูผู้สอนจะต้องหาวิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น จัดหาเวลาพิเศษนอกเวลาเรียนที่ครูผู้สอนสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน และครูจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญสำหรับการใช้แก้ปัญหาการอ่านการเขียนสะกดคำตรงตามมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แผนการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะเป็นสื่อแก้ปัญหา

ทักษะการเขียน และการเขียนสะกดคำ

การเขียนเป็นการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารของมนุษย์ในการแสดงออกโดยใช้ตัวอักษร หรือถ้อยคำในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ เขียนเรื่องราว เขียน รายงานข้อมูลสารสนเทศ รายงานการศึกษาค้นคว้า เขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์วิจารณ์ และ เขียนเชิงสร้างสรรค์

1. ความหมายของการเขียน

อรรพรรณ พ็องเสียง. (2555 : 29) การเขียน คือการบรรยายความรู้สึก หรือ ประสบการณ์ที่ได้รับจากการฟัง การอ่าน มาเปลี่ยนเป็นสัญลักษณ์ คือ ตัวอักษร เพื่อถ่ายทอด ความรู้สึกนึกคิดเรื่องราวต่าง ๆ และความในใจของตนเองออกมาให้ผู้อื่นทราบ โดยเขียนเป็น สัญลักษณ์แทนความรู้สึกนึกคิดและความในใจเหล่านั้น

พิสมัย ลาภมาก (2553 : 37) ได้กล่าวไว้ว่า การเขียน หมายถึง การขีดเขียนให้เป็น ตัวหนังสือหรือตัวเลข ให้เป็นเส้นหรือรูปต่าง ๆ เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด การเขียนมีความ จำเป็นอย่างยิ่งต่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

ธัญญา เรืองแก้ว (2549 : 73) ได้กล่าวไว้ว่า การเขียนเป็นการใช้ภาษาเพื่อสื่อสาร ของมนุษย์ในการแสดงออกโดยใช้ตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ บันทึกถ่ายทอดเรื่องราว ข้อมูล ข่าวสาร แทนคำพูด เพื่อให้ผู้อื่นได้รับทราบและเกิดการตอบสนองตามที่ผู้เขียนต้องการ

มานพ ถนอมศรี (2545 : 84) ได้กล่าวไว้ว่า การเขียนเป็นการถ่ายทอดโลกภายใน สู่โลกภายนอกอีกอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นตามกระบวนการรับรู้และถ่ายทอด ความหมายของการ เขียนก็คือ การขีดเขียนด้วยวัสดุต่าง ๆ ให้เป็นสัญลักษณ์ที่ผู้อื่นสามารถเข้าใจความหมายที่ ต้องการถ่ายทอดได้

กล่าวโดยสรุป การเขียน เป็นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยใช้ตัวอักษรหรือ สัญลักษณ์เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ แทนคำพูดให้ผู้อื่นได้เข้าใจความหมายและเกิดการ ตอบสนองตามที่ผู้เขียนต้องการ

2. ความสำคัญของการเขียน

การเขียนเป็นทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันเท่ากับทักษะ การอ่าน ได้มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้ ดังนี้ (วรณี โสมปฤษฎ. 2544 : 140-141)

1. เป็นเครื่องมือสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษยที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ และประสบการณ์ของคนออกเสนอผู้อ่าน
2. เป็นการเก็บ บันทึกรวบรวมข้อมูลที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ ซึ่งไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน
3. เป็นการระบายอารมณ์อย่างหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องที่คุณเขียนเกิดความรู้สึกประทับใจในประสบการณ์ที่ผ่านมา
4. เป็นเครื่องมือถ่ายทอดคตินทางวัฒนธรรม เช่น ถ่ายทอดจากสมัยหนึ่งไปสู่สมัยหนึ่ง หรือชาติหนึ่ง ไปสู่อีกชาติหนึ่ง
5. เป็นเครื่องมือพัฒนาสติปัญญาของบุคคล เนื่องจากการเรียนรู้เกือบทุกอย่างต้องอาศัยการเขียนเป็นเครื่องมือสำหรับบันทึกสิ่งที่ได้ฟังหรือได้อ่าน
6. เป็นการสนองความต้องการของมนุษย ตามความประสงค์ที่มนุษยแต่ละคนปรารถนา เช่น เพื่อต้องการทำให้รู้เรื่องราว ทำให้รัก ทำให้โกรธ และสร้างหรือทำลายความสัมพันธ์ของคนในชาติ
7. เป็นการแสดงออกซึ่งภูมิปัญญาของผู้เขียน ทำให้รู้สึกถึงความสามารถของผู้เขียนได้จากวรรณกรรมหรืองานเขียนอื่น ๆ
8. เป็นอาชีพหนึ่งที่ได้รับการยกย่องว่ามีเกียรติ และเพิ่มฐานะทางเศรษฐกิจให้สูงขึ้น
9. เป็นการพัฒนาความสามารถและบุคลิกส่วนบุคคลให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง การแสดงความรู้สึกและแนวความคิด
10. เป็นการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ทั้งตนเองและสังคม

สำลี รักสุทธี (2551 : 12) ได้ระบุถึงความสำคัญของการเขียนไว้ดังนี้

1. การเขียนเป็นการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกที่หลากหลายให้คนอื่นได้รับรู้
2. การเขียนเป็นการถ่ายทอดความรู้ ข้อคิด ความเห็นที่ชนะผ่านตัวอักษร
3. การเขียนเป็นการบันทึกเหตุการณ์ เรื่องราวที่ตนเองพบผ่าน
4. การเขียนเป็นการแสดงออกถึงภูมิปัญญา ความสามารถของผู้เขียน
5. การเขียนเป็นการเก็บความรู้ ข้อมูลแต่ละยุคสมัยไว้ให้กับสังคม
6. การเขียนเป็นการเก็บเกี่ยวประสบการณ์ด้านภาษา (เขียน) ให้พัฒนายิ่งขึ้น
7. การเขียนเป็นการแสดงถึงนิสัย ความรับผิดชอบที่มีต่อตนเองและสังคม

8. การเขียนเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร กระจายความรู้ข้อคิดสู่คนอื่น

9. การเขียนเป็นการบอกใบ้ลายแทง แสดงหลักฐานผ่านตัวอักษรให้คนอื่นรู้

10. การเขียนเป็นการถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยมที่ยืนยาว

พิสมัย ลาภมาก (2553 : 38) กล่าวว่า การเขียนเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของมนุษย์ เช่น เครื่องมือสื่อสาร เครื่องมือใช้เก็บบันทึกข้อมูล เป็นการแสดงภูมิปัญญาของผู้เขียน และเป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

อรวรรณ พ็องเสียง (2555 : 30) การเขียนเป็นเครื่องมือที่ใช้ติดต่อสื่อสารระหว่างกันของมนุษย์ เป็นทักษะที่ผู้เขียนได้ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก จินตนาการและความต้องการของตนเอง และเป็นสื่อความหมายที่คงทน ใช้บันทึกแทนความจำเพื่อป้องกันการลืมได้ดีกว่าสื่ออื่น ๆ สามารถใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงได้ และสามารถพัฒนาเพื่อยึดเป็นงานอาชีพได้

กล่าวโดยสรุป การเขียนเป็นการถ่ายทอดความรู้ อารมณ์ ความรู้สึก ข้อคิด ความเห็นทัศนะผ่านตัวอักษรเพื่อให้คนอื่นได้รับรู้ เป็นทอคมรดกทางวัฒนธรรมแสดงภูมิปัญญาของผู้เขียน และเป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

3. ความมุ่งหมายของการเขียน

การเขียนมีความมุ่งหมายต่าง ๆ หลายประการ ซึ่งนักการศึกษาได้กล่าวถึงความมุ่งหมายในการเขียนไว้หลายทรรศนะ ดังนี้

พิสมัย ลาภมาก (2553 : 39) กล่าวว่า ความมุ่งหมายในการเขียนเพื่อถ่ายทอดให้มีจินตนาการ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความรู้สึกนึกคิดเป็นเรื่องราวให้ผู้อื่นเข้าใจ ความหมายอย่างแจ่มแจ้ง และสามารถนำหลักการเขียนไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

อรวรรณ พ็องเสียง (2555 : 31) การเขียนมีจุดมุ่งหมายตามลักษณะความต้องการหรือวัตถุประสงค์ที่ผู้เขียนกำหนดได้ อาจจะเขียนเพื่อคัดลายมือ ผิบทักษะการเขียน สะกดคำได้ถูกต้องรวดเร็ว เพื่อถ่ายทอดความคิดไปสู่ผู้อ่านบางคน และอาจมีจุดมุ่งหมายของการเขียนเพื่อหารายได้ เป็นต้น

สำลี รัชสุทธิ (2551 : 18) ได้จำแนกจุดมุ่งหมายของการเขียนไว้ว่า

1. เขียนเพื่อบอกเล่าเหตุการณ์ชุมชน สังคม บ้านเมืองให้คนอื่นทราบ
2. เขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ ตีติง เสนอต่อผู้นำ ผู้บริหาร

เหตุการณ์บ้านเมือง ชีวิต ความเป็นอยู่ของคน สังคม

3. เขียนตามหน้าที่การงาน เช่น การเขียนหนังสือราชการ การเขียนประกาศ
โฆษณา

4. เขียนเพื่อถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด ทักษะ จินตนาการของตน

5. เขียนเพื่อสนองตอบความต้องการของตนเอง เช่น อยากรแสดงความคิดเห็นต่อคนรัก

6. เขียนเพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ ทักษะ ให้คนอื่นรู้

กล่าวโดยสรุป จุดมุ่งหมายในการเขียนเพื่อถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด ทักษะ
จินตนาการหรือเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในชุมชน สังคม บ้านเมืองให้คนอื่นทราบ

4. องค์ประกอบของการเขียน

เนื่องจากการเขียนมีความสำคัญและเป็นทักษะที่มีขั้นตอน ซึ่งเกิดขึ้นได้ยากกว่า
ทักษะด้านอื่น ๆ เพราะการเขียนต้องอาศัยทักษะอื่น ๆ ประกอบด้วย และต้องผ่านการฝึกฝน
เป็นเวลานาน องค์ประกอบของการเขียนมีหลายอย่าง ดังมีผู้อธิบายไว้ดังนี้

กลุ่มส่งเสริมการเรียนรู้การสอนและประเมินผล (2548 : 24) ได้กล่าวถึง
องค์ประกอบของการเขียนไว้ว่า การเขียนที่ดีจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ความชัดเจน (Perspicuity) คือความชัดเจนในการใช้ถ้อยคำ สื่อความหมาย
ได้ตรง

2. ความเรียบง่าย (Simplicity) คือการใช้คำธรรมดาที่เข้าใจง่าย ไม่ใช่คำ
ฟุ่มเฟือย

3. ความกระชับ (Brevity) คือการใช้ถ้อยคำน้อย แต่ให้ความหมายชัดเจนและมี
น้ำหนัก

4. ความประทับใจ (Impressiveness) คือการใช้ถ้อยคำเร้าความรู้สึกของ
ผู้อ่าน

5. ความไพเราะ (Euphony) คือการเลือกใช้คำที่มีเสียงราบรื่นไพเราะหู

6. การสร้างภาพ (Picturesqueness) คือการใช้คำที่มองเห็นภาพ สื่อให้เห็น

ภาพชัดเจน

7. โครงสร้างของประโยค (Structure of Sentences) คือการแต่งประโยคให้
สอดคล้องสอดคล้องกับเหตุการณ์ ประโยคหลักสองประโยคอยู่ใกล้กัน ไม่อยู่ไกลกันเกินไป ที่
สำคัญคือ ประโยคที่แต่งนั้นควรเป็นประโยคกระชับ คือประโยคที่เอาข้อความสำคัญไปไว้ข้าง
หลังสุด ให้ประโยคต้นเป็นประโยคที่ชักนำความสนใจและก่อให้เกิดความสงสัย ผู้อ่านจะต้อง

อ่านไปจนจบมีจะนั้นจะไม่เข้าใจเรื่อง ประโยคลักษณะนี้เป็นประโยคที่ดี เพราะสามารถยึดความสนใจของผู้อ่านไว้ได้

ถนอม ยนต์ชัย (2553 : 28) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบของการเขียนประกอบด้วยผู้เขียนเลือกเนื้อหาและเครื่องมือมาเขียนด้วยลายมือและมีจรรยาบรรณในการเขียน การใช้ภาษาให้ถูกต้องกาลเทศะในแต่ละฐานะของบุคคล

พิสมัย ลาภมาก (2553 : 40) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบของการเขียนประกอบด้วยเลือกเนื้อหาและเครื่องมือและจะต้องมีจรรยาบรรณในการเขียน การใช้ภาษาให้ถูกต้องกาลเทศะในแต่ละฐานะและบุคคล

อรวรรณ พ้องเสียง (2555 : 32) การเขียนเป็นกระบวนการที่เกิดจากผู้เขียนใช้ความคิดถ่ายทอดเป็นตัวอักษร โดยใช้เครื่องเขียนและอาศัยประสบการณ์ทางภาษา ใช้ภาษาให้ถูกต้องและเหมาะสมกับกาลเทศะ เลือกเนื้อหาและรูปแบบตามความสนใจและความต้องการของผู้อ่าน

กล่าวโดยสรุป องค์ประกอบของการเขียนประกอบด้วย การเลือกเนื้อหา เครื่องมือที่นำมาเขียน และมีจรรยาบรรณในการเขียน โดยอาศัยประสบการณ์การใช้ภาษาที่ถูกต้องตามกาลเทศะ

5. ประเภทของการเขียน

ลำลี รัตสุทธิ (2551 : 10) ได้กล่าวถึงประเภทการเขียนว่ามีหลายรูปแบบ ดังนี้

1. การเขียนตามรูปแบบ เป็นการเขียนที่มีการกำหนดรูปแบบตายตัว ถ้าเขียนผิดไปจากรูปแบบถือว่าไม่ถูกต้อง เช่น การเขียนเรียงความ การเขียนจดหมาย การเขียนย่อความ การเขียนหนังสือราชการ การเขียนประกาศ เป็นต้น

2. การเขียนไม่เป็นรูปแบบ เป็นการเขียนอิสระ ไม่มีรูปแบบตายตัว ซึ่งการเขียนประเภทนี้จะปรากฏเห็นมากมายในงานเขียนทั่วไป เช่น การเขียนเรื่องสั้น เขียนเล่าเรื่อง การเขียนบันทึกเหตุการณ์ การเขียนบันทึกความรู้ เขียนบันทึกการเดินทาง เป็นต้น

3. การเขียนบทร้อยกรอง ถือเป็น การเขียนตามรูปแบบประเภทหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะอันพิถีพิถันของแต่ละประเภทชัดเจน ผู้เขียนต้องเข้าใจลักษณะของคำประพันธ์หรือบทร้อยกรองประเภทนั้น ๆ เช่น การเขียนกลอนแปด การเขียนกาพย์ยานี เป็นต้น

4. การเขียนสารคดี ถือเป็น การเขียนไม่เป็นรูปแบบประเภทหนึ่ง ที่ผู้เขียนต้องมีความรู้ข้อมูล ข้อเท็จจริงเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม ประเพณี วัฒนธรรม ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมก็ได้ เพื่อบอกเล่าให้คนอื่นรู้

5. การเขียนเรื่องสั้น นวนิยาย เป็นการเขียนที่อาจเป็นความจริง ข้อเท็จจริง หรือเรื่องที่เกิดจินตนาการขึ้นเองก็ได้ เรื่องลักษณะนี้ส่วนใหญ่จะมีตัวละครนำเรื่อง หรืออาจเป็นเรื่องเล่าที่สมมุติเหตุการณ์ขึ้นเองก็ได้

6. การเขียนสื่อความ ถือเป็นการเขียนทุกประเภท ที่ผู้เขียนอาจใช้ศิลปะการเขียนแบบใดก็ได้ เช่น เขียนสื่อด้วยรูปลักษณะบทหรือยกรอง เขียนสื่อความในรูปลักษณะร้อยแก้วก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความชำนาญและความต้องการที่จะสื่อของผู้เขียนเป็นสำคัญ

อรุณรัตน์ พ้องเสียง (2555 : 33) การเขียนโดยทั่วไปมี 2 ประเภท ตามลักษณะของงานเขียน คือการเขียนแบบร้อยแก้ว เป็นการเขียนแบบเรียงความไม่บังคับตามลักษณะของฉันทลักษณ์ และการเขียนแบบร้อยกรอง เป็นการเขียนแบบบังคับตามฉันทลักษณ์ เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย เป็นต้น และการเขียนยังจัดแบ่งตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการของผู้เขียนได้อีกประการหนึ่ง

กล่าวโดยสรุป การเขียนโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การเขียนแบบมีแบบแผนคือ การเขียนที่มีรูปแบบแน่นอน เช่น การเขียนเรียงความ การเขียนบทความ การเขียนจดหมาย และการเขียนแบบไม่มีแบบแผน เช่น การบันทึกส่วนตัว การเขียนเล่าเรื่อง เป็นต้น

6. การเขียนสะกดคำ

ในการสื่อสารด้วยการเขียน การสะกดคำให้ถูกต้องเป็นเรื่องจำเป็นมาก ทั้งนี้เพราะคำในภาษาไทยจำนวนมาก แม้จะมีเสียงเหมือนกัน ถ้าความหมายต่างกันก็จะสะกดต่างกันการสะกดคำ มีความสำคัญต่อการสื่อสาร ถ้าสะกดผิดความหมายอาจผิดไป ดังนั้นการพัฒนาทักษะการเขียนจะต้องคำนึงถึงหลักการเขียน การเขียนที่ประสบผลนั้นจะต้องอาศัยองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น การสะกดคำให้ถูกต้อง การเว้นวรรคตอนถูกต้อง การใช้คำตรงกับ ความหมาย

6.1 ความหมายของการเขียนสะกดคำ

การเขียนสะกดคำมีความสำคัญ ซึ่งถือว่าเป็นทักษะทางภาษาที่ต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอและจะต้องจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการเขียนด้วยรูปแบบที่ต่างกัน เพื่อสร้างความสนใจของนักเรียน นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำไว้ดังนี้

อรุณรัตน์ ภิญโญภาพ (2529 : 14) ได้อธิบายว่า การเขียนสะกดคำ เป็นการฝึกทักษะการเขียนให้ถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานแก่ผู้เรียน และจะต้องให้ผู้เรียนเข้าใจขบวนการประสมคำ รู้หลักเกณฑ์ที่จะเรียบเรียงลำดับตัวอักษรในคำหนึ่ง ๆ ให้ได้

ความหมายที่ต้องการ เพื่อจะนำประโยชน์ไปใช้ในการสื่อสารจากความหมายของการเขียน สะกดคำที่กล่าวมาข้างต้น

ทองพูน ศิริมนตรี (2549 : 24) ได้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำไว้ว่า การเรียงลำดับพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวการันต์ได้อย่างถูกต้องและมีความหมายตรงตามหลักพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 (ฉบับเพิ่มเติม พ.ศ. 2545) และสามารถนำคำที่เขียนได้ไปใช้ประโยชน์และสื่อสารในชีวิตประจำวัน

เรืองยศ ศิริเสาร์ (2553 : 37) ได้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำไว้ว่า การเขียนโดยเรียงลำดับพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกดเป็นคำได้อย่างถูกต้องและถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน เพื่อให้สามารถสื่อความหมายได้ถูกต้อง

พิสมัย ลาภมาก (2553 : 40) ได้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำไว้ว่า การเขียนสะกดคำมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตประจำวัน และความเป็นอยู่ของบุคคลในปัจจุบัน เพราะการเขียนสะกดคำที่ถูกต้องจะช่วยให้ผู้เขียน อ่านและเขียนหนังสือ ได้ถูกต้อง สื่อความหมายได้แจ่มชัดและมีความมั่นใจในการเขียน ทำให้ผลงานที่เขียนมีคุณค่าเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังอาจเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาของบุคคลนั้นอีกด้วย

ถนอม ยนต์ชัย (2553 : 31) ได้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำไว้ว่า การเขียนคำให้ถูกต้องตามหลักพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน โดยการเรียงลำดับพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวการันต์ ให้ถูกต้องเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการสื่อสาร

อรวรรณ พ้องเสียง (2555 : 34) การเขียนสะกดคำ หมายถึงการเขียนเรียงลำดับ พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด และตัวการันต์ได้ถูกต้อง สื่อความหมายได้ถูกต้อง ตามหลักพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน และสามารถนำคำที่เขียนไปใช้ประโยชน์และสื่อสารในชีวิตประจำวันได้

กล่าวโดยสรุป การเขียนสะกดคำ หมายถึง การเขียนโดยเรียงลำดับพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกดเป็นคำได้อย่างถูกต้องและถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน เพื่อให้สามารถสื่อความหมายได้ถูกต้องเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

6.2 ความสำคัญของการเขียนสะกดคำ

การเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง มีความสำคัญในเรื่องการสื่อความหมายหากเขียนสะกดผิดพลาด จำทำให้การสื่อความหมายผิดเพี้ยนไป เข้าใจไม่ตรงกัน ความสำคัญของการสะกดคำได้มีนักการศึกษาให้ความหมายสำคัญดังต่อไปนี้

วัฒนา บุรกลีกร (2549 : 25) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสะกดคำไว้ใน เอกสารประกอบคำบรรยายการใช้ภาษาไทยเรื่อง วิธีใช้ภาษาไทยว่า “เรื่องของการเขียน ตัวสะกด เป็นเรื่องสำคัญมากต้องระมัดระวังเป็นที่สุด เพราะการเขียนสะกดผิด นอกจากจะผิดหลักอักษรวิธีแล้ว ยังทำให้สื่อความหมายที่เข้าใจกันไม่ได้อีกด้วย”

บุปผา บุญทิพย์ (2549 : 25) กล่าวถึงความสัมพันธ์ของการเรียนการสอน สะกดคำในเรื่องความรู้ทั่วไปทางภาษาไทยตอน 2 การใช้ภาษาไทยว่า “การเขียนสะกดคำถือว่าเป็นการสื่อสารด้วยการเขียน ถ้าเขียนสะกดคำผิดพลาด การสื่อสารจะไม่ชัดเจน ผู้รับสารจะไม่เข้าใจ หรือทำให้เข้าใจผิด การเขียนคำให้ถูกต้องตามอักษรวิธีจึงต้องฝึกฝนและระมัดระวังอย่าละเลย”

นิตยา กาญจนวรรณ, เสาวลักษณ์ อนันตสานต์ และ ทิพย์สุนทร อนันบุตร (2549 : 25) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนสะกดคำในเรื่องลักษณะและการใช้ภาษาไทยว่า “การเขียน” สะกดคำเป็นเรื่องสำคัญในการสื่อภาษาเขียน ถ้าเขียนผิดย่อมทำให้ความหมายเปลี่ยนแปลงไป

ทองพูน ศิริมนตรี (2549 : 25) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนสะกดคำ มีความสำคัญที่สุดในการสื่อความหมายด้วยวิธีเขียน และเพิ่มพูนทักษะในการเขียน การเขียนผิด จะเหมือนการพูดผิด ความหมายของคำก็จะเปลี่ยนแปลงไป และประสิทธิภาพของการเขียนจะลดลง ในทางตรงกันข้าม การเขียนสะกดคำถูกต้องจะทำให้ผู้อื่นเข้าใจความหมายที่เขียน ได้ถูกต้อง และจะทำให้ผู้เขียนมั่นใจในการเขียนของตนมากยิ่งขึ้น และในขณะเดียวกันประสิทธิภาพของการเขียนก็เพิ่มมากขึ้นมากขึ้นด้วย

อัมพวรรณ โคนโตลี (2550 : 46) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนสะกดคำ การเขียนสะกดคำมีความสำคัญและจำเป็น ที่ผู้สอนจะต้องฝึกฝนให้เกิดการเรียนรู้ตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งถือว่าเป็นทักษะทางภาษาที่ต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ และต้องพยายาม จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะด้วยการจัดรูปแบบที่แตกต่าง กัน เพื่อเร้าความสนใจของนักเรียนให้เกิดความตั้งใจในการเรียน และพยายามฝึกฝนให้ดียิ่งขึ้น

พานทอง ประจันตะเสน (2552 : 28) ได้กล่าวไว้ว่า การเขียนสะกดคำให้ ถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับนักเรียนเป็นอย่างมาก ดังนั้น ครูจำเป็นต้องรู้หลักการ เขียนสะกดคำ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกฝนการเขียนสะกดคำ ได้ ถูกต้องและจดจำคำต่าง ๆ ได้อย่างแม่นยำสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ถนอม ยนต์ชัย (2553 : 31) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนสะกดคำไว้ว่า การเขียนสะกดคำทำให้การเขียนบรรลุตามจุดประสงค์ที่ต้องการ การเขียนสะกดคำถูกต้องก็จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของข้อความที่เขียนได้ถูกต้อง นอกจากนั้นทำให้ผู้เขียนเป็นที่น่านิยมนับถือในเรื่องภูมิปัญญาและการประณีตในการเขียนอีกด้วย

อรวรรณ ห่องเสียง (2555 : 35) การเขียนสะกดคำให้ถูกต้องมีความสำคัญต่อการเขียนอย่างมาก กล่าวคือทำให้การเขียนบรรลุตามจุดประสงค์ที่ต้องการ การเขียนสะกดคำถูกต้อง ก็จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของข้อความที่เขียนได้ถูกต้อง นอกจากนั้นทำให้ผู้เขียนเป็นที่น่านิยมนับถือในเรื่องภูมิปัญญาในการเขียนอีกด้วย

กล่าวโดยสรุป การเขียนสะกดคำเป็นเรื่องสำคัญ ดังที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ข้างต้น ครูควรฝึกให้นักเรียนเขียนสะกดคำให้ถูกต้องเพื่อให้นักเรียนมีทักษะในการเขียน

6.3 ปัญหาและสาเหตุของการเขียนสะกดคำ

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวถึงสาเหตุของการเขียนสะกดคำผิดไว้ในคู่มือครูภาษาไทยว่า เขียนสะกดคำผิดเป็นเพราะดังนี้

1. ใช้แนวเทียบผิด
2. ไม่สนใจในการเขียนว่าจะผิดหรือถูก
3. ไม่ได้ศึกษาว่าคำใดเขียนอย่างไรจึงถูก เวลาสงสัยก็ไม่เคยใช้พจนานุกรมจึงไม่มีโอกาส ได้จดจำคำที่ถูกตามพจนานุกรมไว้ใช้
4. มีการแก้ไขภาษาและพจนานุกรมที่ทำให้นักเรียนกำหนดแบบอย่างที่ถูกต้องได้ยาก
5. ขาดการฝึกโดยเฉพาะในการเขียนตามคำบอก
6. เห็นแต่แบบแผนที่ไม่ถูกต้องตลอดเวลา
7. ขาดความรู้ในเรื่องรูปศัพท์เดิม

สุทธิตร คงสุวรรณ (2550 : 39) ได้กล่าวไว้ว่า ปัญหาการเขียนสะกดคำผิดส่วนมากเกิดจากตัวนักเรียนเอง และวิธีการสอนของครู ซึ่งมีสาเหตุที่แตกต่างกันออกไป นอกจากนี้ สาเหตุอื่นจากสิ่งแวดล้อมภายนอก เช่น สื่อมวลชน ป้ายโฆษณาสินค้าต่าง ๆ เป็นต้น ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรตระหนักถึงปัญหาเหล่านี้เป็นสำคัญ

ปิยะนุช ยืนสุข (2552 : 26) ได้กล่าวไว้ว่า ปัญหาการเขียนสะกดคำผิด มีหลายประการ ส่วนใหญ่เกิดจากผู้เขียนที่ขาดประสบการณ์ทางภาษา ขาดความระมัดระวังในการเขียน ขาดความแม่นยำและขาดการฝึกอย่างต่อเนื่อง

ถนอม ยนต์ชัย (2553 : 32) ได้กล่าวไว้ว่า ปัญหาการเขียนสะกดคำผิด มีหลายสาเหตุ แต่สาเหตุที่สำคัญของการเขียนสะกดคำผิดขึ้นอยู่กับครูผู้สอน ตัวนักเรียนและวิธีการสอนของครู ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องควรตระหนักถึงปัญหาเหล่านี้เป็นสำคัญ

อรวรรณ พ็องเสียง (2555 : 35) สาเหตุของการเขียนสะกดคำผิดมีหลายประการ สาเหตุที่สำคัญของการเขียนสะกดคำผิด เพราะนำคำที่มีเสียงคล้ายกันหรือเหมือนกัน แต่เขียนต่างกันมาเป็นแบบในการเขียนคำไม่ทราบความหมายของคำ ออกเสียงผิด มีประสบการณ์ผิด เคยเห็นอย่างไรก็เขียนเช่นนั้น และไม่รู้หลักภาษาขึ้นอยู่กับครูผู้สอน วิธีการสอนของครู และตัวนักเรียนเอง

กล่าวโดยสรุป ทักษะการเขียนสะกดคำ ตามหลักสูตรแกนกลาง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกหัดคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด เขียนจับคู่คำที่มีความหมายตรงกัน นำคำไปเขียนประโยค เดิมตัวสะกดและอ่านคำ เขียนและอ่านแจกลูกสะกดคำ และมีมารยาทในการเขียน ส่วนสาเหตุของการเขียนสะกดคำผิด ส่วนใหญ่พบว่า เกิดจากตัวผู้เรียนที่ขาดประสบการณ์ทางภาษา ขาดความระมัดระวังในการเขียน ขาดความแม่นยำและขาดการฝึกอย่างต่อเนื่อง และวิธีการสอนของครูที่ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการเขียน หรืออาจเกิดจากสาเหตุอื่นจากสิ่งแวดล้อมภายนอก เช่น สื่อมวลชน ป้ายโฆษณาสินค้าต่าง ๆ ที่เขียนผิด เป็นต้น

แผนการจัดการเรียนรู้

1. ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ คือ การวางแผนการเรียนการสอนไว้ล่วงหน้า เพื่อให้การเรียนการสอนได้ผลตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งเป็นแผนที่เน้นให้นักเรียนได้พัฒนาการเรียนของตนด้วยกิจกรรมหลากหลาย มีครูเป็นผู้แนะนำหรือจัดแนวการเรียนแก่นักเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักคิดศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยข้อมูล และสังเคราะห์ เป็นความรู้ของตนเอง นักเรียนจะอ่านหนังสือ จดบันทึก และควรจะได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น เรียนรู้จากวิทยากรท้องถิ่น จากสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น อินเทอร์เน็ต ซีดีรอม วีดีทัศน์ เป็นต้น มีนักการศึกษาให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้หลายลักษณะดังนี้

สำลี รักสุทธี (2551 : 78) ได้ให้ความหมายว่า แผนการจัดการเรียนรู้เป็นการนำรายวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ที่จะต้องทำการสอนตลอดภาคเรียนมาสร้างเป็นแผนการจัด

กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่ออุปกรณ์การสอน และการวัดผลประเมินผลเพื่อใช้สอนในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ โดยกำหนดเนื้อหาสาระและจุดประสงค์ของการเรียนย่อย ๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือจุดหมายของหลักสูตร สภาพของผู้เรียน ความพร้อมของ โรงเรียนในด้านวัสดุอุปกรณ์และตรงกับชีวิตจริงในห้องเรียน

อัมพวรรณ โคโตลี (2550 : 252) ได้กล่าวไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การวางแผนการจัดการสอนในทุก ๆ รายวิชาที่สอนไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ได้ผลตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล

พิสมัย ลาภมาก (2553 : 54) ได้กล่าวไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดการกิจกรรม และแนวดำเนินการที่จัดเตรียมไว้สำหรับการสอน เป็นการเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบและเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการเรียนการสอน ไปสู่จุดมุ่งหมายการเรียนรู้ ประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา วิธีการจัดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผลผู้เรียน

เรืองยศ ศิริเสาร์ (2553 : 23) ได้กล่าวไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การวางแผนกำหนดรูปแบบของบทเรียนแต่ละเรื่อง ซึ่งจะเป็นแนวทางในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนแก่ครูให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย ความคิดรวบยอด เนื้อหาและการวัดผลประเมินผลที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

อรวรรณ พ้องเสียง (2555 : 36-37) สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นการวางแผนการเรียนการสอนไว้ล่วงหน้า โดยมีการกำหนดรูปแบบของบทเรียนแต่ละเรื่อง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนแก่ครูและเพื่อช่วยให้ช่วยให้นักพัฒนาการเรียนการสอนไปสู่จุดมุ่งหมาย ซึ่งแผนการเรียนรู้ประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา วิธีการจัดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ และการวัดผลการประเมินผลผู้เรียนตามที่หลักสูตรกำหนด

กล่าวโดยสรุป แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นการกำหนดรูปแบบการเรียนการสอนของแต่ละบทเรียนไว้ล่วงหน้าและเครื่องมือที่ช่วยให้นักพัฒนาการเรียนการสอนไปสู่จุดมุ่งหมายการเรียนรู้

2. ความสำคัญของแผนการเรียนรู้

สำลี รักสุทธี (2551 : 78) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ว่ามีความสำคัญดังนี้

1. ช่วยให้ครูได้มีโอกาสศึกษาหลักสูตร แนวการสอน วิธีวัดผลประเมินผล ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและการบูรณาการกับวิชาอื่น
 2. ทั้งในเรื่องทรัพยากรของโรงเรียน ทรัพยากรของท้องถิ่น ค่านิยม ความเชื่อ และสภาพที่เป็นจริงของท้องถิ่นตลอดจนการเชื่อมโยงสัมพันธ์กับวิชาอื่นด้วย
 3. เป็นเครื่องมือของครูในการจัดการเรียนการสอน ได้อย่างมีคุณภาพ มีความมั่นใจในการสอนมากขึ้นท่านจะเหมือนนักรบที่เดินลงสนามอย่างองอาจกล้าหาญ
 4. ผู้สอนสามารถใช้เป็นข้อมูลที่ต้องการ ที่เที่ยงตรง เสนอแนะแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งเพื่อนครูที่สอนวิชาอื่น
 5. ใช้เป็นคู่มือสำหรับครูที่สอนแทนได้
 6. เป็นการพัฒนาวิชาชีพและมาตรฐานวิชาชีพครูที่แสดงว่างานสอนต้องได้รับการฝึกฝน โดยเฉพาะ มีเครื่องมือและเอกสารที่จำเป็นสำหรับการประกอบวิชาชีพด้วย
- สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2545 : 7) กล่าวว่า การจัดแผนการสอนเป็นประโยชน์โดยตรงต่อผู้สอนและตัวผู้เรียน ดังนี้

1. ทำให้ครูผู้สอนเกิดความมั่นใจในการสอนยิ่งขึ้น
2. ทำให้การสอนของครูต่อเนื่อง
3. ทำให้ผู้เรียนเกิดความศรัทธาในตัวครู
4. ทำให้บทเรียนมีประโยชน์และมีความหมายต่อชีวิตจริงของผู้เรียน
5. เป็นแนวทางการสอนสำหรับผู้อื่นที่จำเป็นต้องสอนแทน
6. เป็นหลักฐานในการวัดผลของผู้เรียน
7. เป็นหลักฐานในการพิจารณาผลงานของครู

อรวรรณ พ้องเสียง (2555 : 37) แผนการจัดการเรียนรู้ มีความสำคัญเป็นการวางแผนในการจัดการเรียนการสอนที่ได้ครบถ้วนตรงตามหลักสูตร และเตรียมสื่ออุปกรณ์ไว้ล่วงหน้า ซึ่งทำให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหลักสูตร เทคนิคการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และเป็นคู่มือสำหรับครูผู้สอนและครูที่สอนแทนนำไปใช้ปฏิบัติการสอนอย่างมั่นใจ

กล่าวโดยสรุป แผนการจัดการเรียนรู้ มีความสำคัญและเป็นประโยชน์โดยตรงต่อผู้สอนและตัวผู้เรียนทำให้ครูผู้สอนเกิดความมั่นใจในการสอนยิ่งขึ้นและเป็นตัวชี้วัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

3. ขั้นตอนการทำแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียน ได้พัฒนาการเรียนของตนด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย เป็นครูเป็นผู้แนะนำและจัดแนวทางการเรียนแก่นักเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ควรจัดให้นักเรียนได้รู้จักคิด ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย ข้อมูล สังเคราะห์ เป็นความรู้ของตนเอง นักเรียนจะอ่านหนังสือ จดบันทึก และควรจะได้รับรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายเรียนรู้จากครูวิทยากรท้องถิ่น จากสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น อินเทอร์เน็ต ซีดีรอม วีดิทัศน์ เป็นต้น แผนการจัดการเรียนรู้มีแนวทางการเรียบเรียง ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 12-13)

1. นำหน่วยการเรียนรู้มาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทุกหน่วยการเรียนรู้
แผนการจัดการเรียนรู้ทำได้ 2 รูปแบบ
 - 1.1 แผนการจัดการเรียนรู้เป็นการเรียนรู้เป็นแผนการเรียนรู้ย่อยรายชั่วโมง
 - 1.2 แผนการจัดการเรียนรู้เป็นแผนการจัดการเรียนรู้รวม ไม่แยกเป็นรายชั่วโมง ครูจะต้องนำไปจัดทำแผนการเรียนรู้ย่อยเอง
2. ส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย
 - 2.1 ชื่อหน่วยที่ และชื่อหน่วย ชั้นที่สอน และเวลาที่สอน
 - 2.2 หน่วยการเรียนรู้จัดเป็นแผนการเรียนรู้ย่อย ก็คือ หัวข้อเรื่องการเรียนรู้ จะมีที่แผนขึ้นอยู่กับหัวข้อการเรียนรู้ที่กำหนดในสาระการเรียนรู้
 - 2.3 จุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดมาจากการเรียนรู้ที่คาดหวัง
 - 2.4 สาระการเรียนรู้ คือ เนื้อหาสาระที่เป็นหัวข้อย่อยที่สอน
 - 2.5 กระบวนการเรียนรู้ คือ การจัดวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูและนักเรียนจะต้องปฏิบัติในการเรียนการสอน
 - 2.6 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือ การกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล เช่น การสังเกต การตรวจผลงาน การทดสอบ เป็นต้น การวัดและประเมินผลจะกำหนดเกณฑ์การสังเกต การตรวจผลงาน และพฤติกรรมของนักเรียน ซึ่งเป็นการประเมินจากสภาพจริง
 - 2.7 สื่อและแหล่งการเรียนรู้ จะกำหนดหนังสือประเภทการเรียน สถานที่ที่จะศึกษาและวิทยากร เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ต้องคำนึงถึงรูปแบบ และ รายละเอียดของแผนทุกขั้นตอน ให้ชัดเจนสามารถนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ ทั้งครู ผู้จัดทำและครูจะมาทำการสอนแทน

4. หลักการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

เรื่องยศ ศิริเสาร (2553 : 26-27) กล่าวถึง หลักการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ชื่อเรื่อง หรือชื่อหัวข้อเรื่องย่อย
2. จำนวนคาบ
3. สาระสำคัญ
4. จุดประสงค์การเรียนรู้
5. เนื้อหา
6. กิจกรรมการเรียนการสอน
7. สื่อการเรียนการสอน
8. การวัดผลประเมินผล

กล่าวโดยสรุป การเขียนแผนการเรียนรู้ที่ดีและถูกต้องควรที่จะกำหนดจุดประสงค์ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรเป็นสำคัญ

5. ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2545 : 6) ได้กล่าวไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เข้าลักษณะ 4 ประการ

1. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมให้ผู้เรียน เป็นผู้ลงมือปฏิบัติมากที่สุด โดยครูเป็นผู้คอยชี้แนะ ส่งเสริม หรือกระตุ้น ให้กิจกรรมดำเนินการไปตามความมุ่งหมาย
2. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เปิด โอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง โดยครูพยายามลดบทบาทของผู้บอกคำตอบ เป็นผู้คอยกระตุ้นด้วยคำถามหรือปัญหาให้ผู้เรียนคิดแก้หรือหาแนวทางไปสู่ความสำเร็จในการทำกิจกรรมเอง
3. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ มุ่งให้ผู้เรียนรับรู้และนำกระบวนการไปใช้จริง
4. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สามารถจัดหาได้ในท้องถิ่นหลีกเลี่ยงการใช้วัสดุอุปกรณ์สำเร็จราคาสูง

จากที่กล่าวมาข้างต้น ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ควรประกอบด้วย

1. มีความสะดวกในการใช้
2. มีการตรวจสอบและพัฒนาแล้ว
3. เคยทดลองใช้มาแล้วหลายครั้ง
4. สามารถยืดหยุ่นได้
5. ส่งเสริมความแตกต่างระหว่างบุคคล
6. ใช้สื่อการสอนหลาย ๆ อย่างสัมพันธ์และสอดคล้องกับเนื้อหา
7. มีลักษณะบูรณาการและเชื่อมโยงการเรียนรู้สู่ท้องถิ่น
8. วัดและประเมินผลแบบอิงเกณฑ์
9. ประเมินตามสภาพที่แท้จริง

สุกจิตร กงสุวรรณ (2550 : 42) ได้กล่าวไว้ว่า แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี คือ กิจกรรมการเรียนการสอนผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติมากที่สุด ผู้สอนต้องลดบทบาทลง คอยเป็นผู้ชี้แนะ

ถนอม ยนต์ชัย (2553 : 25) ได้กล่าวไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีจะต้องคำนึงถึงรายละเอียดต่าง ๆ ของแผนการเรียนรู้รวมไปถึงขั้นตอน และหลักการในการจัดทำแผนการเรียนรู้เพื่อให้ได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

เรืองยศ ศิริเสาร์ (2553 : 27) ได้กล่าวไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี เป็นแผนการเรียนรู้ที่ให้แนวทางการสอนแก่ผู้สอนอย่างชัดเจนทั้งด้านจุดประสงค์การสอน เนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอนและการวัดผลประเมินผล

กล่าวโดยสรุป แผนการเรียนรู้ที่ดี ควรมีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ชัดเจน มีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล อย่างหลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้พบความรู้ได้ด้วยตนเอง สำหรับแผนการเรียนรู้ในครั้งนี้ประกอบด้วย สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ แหล่งการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล เครื่องมือการวัดผลประเมินผล และเกณฑ์การวัดผลประเมินผล

แบบฝึกทักษะ

1. ความหมายของแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกเป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งสำหรับให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและมีทักษะเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่แบบฝึกจะอยู่ที่ახებเรียนมีลักษณะเป็นแบบฝึกปฏิบัติ จากการศึกษาคความหมายของแบบฝึกทักษะ ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ต่างๆ กัน ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 483) แบบฝึก หมายถึง แบบฝึกหัดหรือชุดการสอนที่เป็นแบบฝึกหัดที่ใช้เป็นตัวอย่างปัญหาหรือคำสั่งที่ตั้งขึ้นให้นักเรียนตอบ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538 : 147) กล่าวว่า ชุดฝึกกิจกรรมหรือชุดฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งสำหรับให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและมีทักษะเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่หนังสือเรียนจะมีแบบฝึกหัดอยู่ที่ახებเรียน ในบางวิชาแบบฝึกหัดจะมีลักษณะเป็นแบบฝึกปฏิบัติ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2530 : 490) ให้ความหมายของชุดฝึกปฏิบัติว่าหมายถึง คู่มือนักเรียนที่นักเรียนต้องใช้ควบคู่ไปกับการเรียนการสอนจากชุดการสอนเป็นส่วนหนึ่งที่นักเรียนบันทึกเป็นสาระสำคัญและทำแบบฝึกหัดด้วยมีลักษณะคล้ายกับแบบฝึกหัด แต่ครอบคลุมกิจกรรมที่ผู้เรียนพึงกระทำมากกว่าแบบฝึกหัดอาจกำหนดแยกเป็นแต่ละหน่วย เรียกว่า Worksheet หรือกระดาษคำตอบ ซึ่งผู้เรียนต้องถือติดตัวเวลาประกอบกิจกรรมต่างๆ หรืออาจรวมเป็นเล่ม เรียกว่า Worksheet โดยเขียนรวมเรียงตามลำดับตั้งแต่หน่วยที่ 1 ขึ้นไป แบบฝึกปฏิบัติเป็นสมบัติส่วนตัวของผู้เรียนแต่ต้องเก็บไว้ที่ชุดการสอนเป็นตัวอย่าง 1 ชุดเสมอ

ปิยะนุช ยืนสุข (2552 : 36) ได้กล่าวไว้ว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง งานหรือกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้นักเรียนทำ เพื่อเป็นการฝึกฝนหรือทบทวนความรู้ที่เรียนไปแล้ว ให้เกิดความชำนาญ โดยนักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการในการเรียนรู้และทักษะเพิ่มขึ้น

สุภจิตร คงสุวรรณ (2553 : 52) ได้กล่าวไว้ว่า แบบฝึกทักษะหรือแบบฝึกหัด หมายถึง แบบฝึกทักษะ เป็นเทคนิคการสอนที่สนุกอีกวิธีหนึ่งคือ การให้นักเรียนทำแบบฝึกมาก ๆ สิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาได้ดีขึ้น นำความรู้ที่เรียนมาแล้วมาฝึกให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางยิ่งขึ้น

ชูศรี พิทักษ์ (2553 : 40) ได้กล่าวไว้ว่า แบบฝึกทักษะหรือชุดฝึก หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ประกอบกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่ครูจัดให้กับนักเรียน ได้ฝึกปฏิบัติทำให้เกิด

ความคล่องแคล่ว แม่นยำทางภาษา เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และทักษะเพิ่มมากขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความสนใจ และยังช่วยแก้ปัญหาข้อบกพร่องทางการเรียนด้วยการฝึกฝนจากชุดฝึกที่ครูสร้างขึ้น ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ชุดฝึกความคิด

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะ เป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งที่คุณครูสร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติและได้ทบทวนเนื้อหาที่เรียนรู้อย่างเต็มที่ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะเพิ่มขึ้น

2. ความสำคัญของแบบฝึกทักษะ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จำเป็นต้องอาศัยแบบฝึกทักษะ เพื่อทบทวนความเข้าใจในเรื่องที่นักเรียนได้เรียนมาแล้ว ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้แบบฝึกกิจกรรมที่มีอยู่ในหนังสือแบบเรียนให้นักเรียนทำชุดฝึกกิจกรรมหลังจากที่เรียนจบบทนั้นแล้ว แต่เนื่องจากหนังสือบางเล่มไม่มีแบบฝึกหรือมีก็แต่เพียงน้อย ครูผู้สอนจำเป็นต้องสร้างหรือจัดทำแบบฝึกให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่สอนเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะและเกิดความรู้ความเข้าใจมากขึ้น โดยอาศัยเนื้อหาในแบบเรียนเป็นหลัก โดยครูผู้สอนควรคำนึงถึงวิธีสอน การเตรียมบทเรียนและการเลือกแบบฝึกหัดประกอบนอกเหนือจากที่มีในบทเรียนแล้ว เพื่อให้การสอนประสบความสำเร็จ

สมลักษณ์ สุวรรณวงศ์ (2550 : 29) ได้กล่าวไว้ว่า ความสำคัญแบบฝึกทักษะจะช่วยให้เด็กนักเรียนมีพัฒนาการทางภาษาดีขึ้น ควรให้นักเรียนได้ฝึกบ่อย ๆ เพราะแบบฝึกทักษะสามารถนำความรู้ที่เรียนมาแล้วมาฝึกให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น

ปิยะนุช ยืนสุข (2552 : 36) ได้กล่าวไว้ว่า แบบฝึกทักษะมีความสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนทักษะทางภาษาของนักเรียน ซึ่งในการฝึกทักษะจำเป็นต้องอาศัยแบบฝึกทักษะในการฝึกฝน เพราะถ้าขาดแบบฝึกทักษะที่ใช้ในการฝึกฝนทักษะความรู้ต่าง ๆ หลังจากการเรียนไปแล้วผู้เรียนอาจจะลืมเลือนความรู้ที่เรียนไปได้ อันจะส่งผลให้การเรียนรู้ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

อรวรรณ พ้องเสียง (2555 : 41) แบบฝึกทักษะเป็นเทคนิคการสอนที่สนุกอีกวิธีหนึ่ง คือ การให้นักเรียนทำแบบฝึกมาก ๆ เป็นสิ่งช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาได้ดีขึ้น เพราะนักเรียนมีโอกาสนำความรู้ที่เรียนมาแล้วมาฝึกฝนให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป แบบฝึกทักษะมีความสำคัญเพราะว่าเป็นสิ่งหนึ่งที่ช่วยให้การสอนของครูประสบผลสำเร็จได้ก็คือ แบบฝึกเพราะการใช้แบบฝึกครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดจะช่วยทวนเวลาในการสอน กฎเกณฑ์ การยกตัวอย่าง ทั้งยังเป็นการวัดผลการเรียนการสอนในแต่ละเรื่องด้วย

3. หลักทางจิตวิทยาที่เกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกทักษะ

ในการสร้างแบบฝึกทักษะอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องใช้หลักการทางจิตวิทยาประกอบเพื่อให้แบบฝึกทักษะนั้นมีความสมบูรณ์ เหมาะสมที่จะนำไปใช้กับนักเรียนให้เหมาะสมกับวัยความสามารถ ความสนใจของนักเรียน

ทิสนา เขมมณี (2546 : 51-57) ได้ศึกษาหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนซึ่งสามารถนำมาใช้ในการสร้างแบบฝึกได้ ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไคค์ (Thorndike's Classical Connectionism)

1.1 ทฤษฎีการเรียนรู้

Thorndike. (1814-1949) เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ซึ่งมีหลายรูปแบบ บุคคลจะมีการลองผิดลองถูก (Trial and Error) ปรับเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะพบรูปแบบการตอบสนองที่สามารถให้ผลที่พึงพอใจมากที่สุด เมื่อเกิดการเรียนรู้แล้ว บุคคลจะใช้รูปแบบการตอบสนองที่เหมาะสมเพียงรูปแบบเดียว และจะพยายามใช้รูปแบบนั้นเชื่อมโยงกับสิ่งเร้าในการเรียนรู้ต่อไปเรื่อย ๆ

กฎการเรียนรู้ของธอร์นไคค์สรุปได้ดังนี้ (Hergenhahn and Olson, 1993 : 56-57)

1.1.1 กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีถ้าผู้เรียนมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ

1.1.2 กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) การฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ ด้วยความเข้าใจจะทำให้การเรียนรู้นั้นคงทนถาวร ถ้าไม่ได้กระทำซ้ำบ่อย ๆ การเรียนรู้จะไม่คงทนถาวร และในที่สุดอาจลืมได้

1.1.3 กฎแห่งการใช้ (Law of Use and Disuse) การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ความมั่นคงของการเรียนรู้จะเกิดขึ้น หากได้มีการนำไปใช้บ่อย ๆ หากไม่มีการนำไปใช้อาจมีการลืมเกิดขึ้นได้

1.1.4 กฎแห่งผลที่พึงพอใจ (Law of Effect) เมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจย่อมอยากจะเรียนรู้ต่อไป แต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจ จะไม่ยอมการเรียนรู้ ดังนั้นการได้รับผลที่พึงพอใจ จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้

1.2 หลักการจัดการศึกษา/การสอน

1.2.1 การเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้เรียนแบบลองผิดลองถูกบ้าง (เมื่อพิจารณาแล้วว่าไม่ถึงกับเสียเวลามากเกินไป และไม่เป็นอันตราย) จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในวิธีการแก้ปัญหา จดจำการเรียนรู้ได้ดี และเกิดความภาคภูมิใจในการทำสิ่งต่างๆด้วยตนเอง

1.2.2 การสำรวจความพร้อมหรือการสร้างความพร้อมของผู้เรียน เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องกระทำก่อนการสอนบทเรียน เช่น การสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น การเชื่อมโยงความรู้เดิมมาสู่ความรู้ใหม่ การสำรวจความรู้ใหม่ การสำรวจความรู้พื้นฐานเพื่อดูว่าผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนบทเรียนต่อไปหรือไม่

1.2.3 หากต้องการให้ผู้เรียนมีทักษะในเรื่องใดจะต้องช่วยให้เขาเกิดความเข้าใจในเรื่องนั้นอย่างแท้จริง แล้วฝึกฝน โดยกระทำสิ่งนั้นบ่อย ๆ แต่ควรระวังอย่าให้ถึงกับซ้ำซากจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย

1.2.4 เมื่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แล้วควรให้ผู้เรียนฝึกนำการเรียนรู้ที่ไปใช้บ่อย ๆ

1.2.5 การให้ผู้เรียนได้รับผลที่ตนพึงพอใจ จะช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ การศึกษาว่าสิ่งใดเป็นสิ่งเร้าหรือรางวัลที่ผู้เรียนพึงพอใจจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

2. ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบโอเปอเรนต์ (Operant Conditioning) ของ Skinner. (1904)

Skinner. (1904) ได้ทำการทดลอง ซึ่งสามารถสรุปเป็นกฎการเรียนรู้ได้ดังนี้ (อ้างถึงใน Hergenhahn and Olson. 1993 : 80-119)

2.1 ทฤษฎีการเรียนรู้

2.1.1 การกระทำใด ๆ ได้รับการเสริมแรง จะมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอีก ส่วนการกระทำที่ไม่มีการเสริมแรง แนวโน้มที่ความถี่ของการกระทำนั้นจะลดลงและหายไป ในที่สุด (จากการทดลองโดยนำหนูที่หิวจัดใส่กล่อง ภายในมีคันบังคับให้อาหารตกลงไปใน

กล่องได้ ตอนแรกหนูจะวิ่งชนโน้นชนนี้ เมื่อชนคานจะมีอาหารตกลงมาให้กิน ทำหลาย ๆ ครั้ง พบว่าหนูจะกอดคานทำให้อาหารตกลงไปได้เร็วขึ้น)

2.1.2 การเสริมแรงที่แปรเปลี่ยนทำให้การตอบสนองคงทนกว่าการเสริมแรงที่ตายตัว (จากการทดลองโดยเปรียบเทียบหนูที่หิวจัด 2 ตัว ตัวหนึ่งกอดคานจะได้ อาหารทุกครั้ง อีกตัวหนึ่งเมื่อกอดคานบางทีก็ได้อาหาร บางทีก็ไม่ได้อาหาร แล้วหยุดให้อาหาร ตัวแรกจะเลิกกอดคานทันที ตัวที่ 2 จะยังกอดต่อไปอีกนานกว่าตัวแรก)

2.1.3 การลงโทษทำให้เรียนรู้ได้เร็วและลืมตัว (จากการทดลองโดยนำ หนูที่หิวจัดใส่กรงแล้วช็อตด้วยไฟฟ้า หนูจะวิ่งผ่านจนสามารถออกมาได้ เมื่อจับหนูใส่เข้าไป ใหม่มันจะวิ่งผ่านอีก จำไม่ได้ว่าทางไหนคือทางออก)

2.1.4 การให้แรงเสริมหรือรางวัลเมื่ออินทรีย์กระทำพฤติกรรมที่ ต้องการสามารถช่วยปรับหรือปลูกฝังนิสัยที่ต้องการได้ (จากการทดลอง โดยสอนให้หนูเล่น บาสเกตบอล เริ่มจากการให้อาหารเมื่อหนูจับลูกบาสเกตบอล จากนั้นเมื่อมันโยนจึงให้อาหาร ต่อมาเมื่อโยนสูงขึ้นจึงให้อาหาร ในที่สุดต้องโยนเข้าห่วงจึงให้อาหาร การทดลองนี้เป็นการ กำหนดให้หนูแสดงพฤติกรรมตามที่ต้องการก่อนจึงให้แรงเสริม วิธีนี้สามารถดัดนิสัยหรือ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้)

2.2 หลักการจัดการศึกษาและการสอน

2.2.1 ในการสอน การให้การเสริมแรงหลังการตอบสนองที่เหมาะสม ของเด็กจะช่วยเพิ่มอัตราการตอบสนองที่เหมาะสมนั้น

2.2.2 การเว้นระยะการเสริมแรงอย่างไม่เป็นระบบ หรือเปลี่ยนรูปแบบ การเสริมแรงจะช่วยให้เกิดการตอบสนองของผู้เรียนคงทนถาวร เช่น ถ้าครูชมว่า “ดี” ทุกครั้งที่ นักเรียนตอบถูกต้องอย่างสม่ำเสมอ นักเรียนจะเห็นความสำคัญของแรงเสริมน้อยลง ครูควร เปลี่ยนเป็นแรงเสริมแบบอื่นบ้าง เช่น ยิ้ม พยักหน้า หรือบางครั้งอาจไม่ให้เสริมแรง

2.2.3 การลงโทษที่รุนแรงเกินไป มีผลเสียมาก ผู้เรียนอาจไม่ได้เรียนรู้ หรือจำสิ่งที่เรียนไม่ได้เลย ควรใช้วิธีการงดการเสริมแรงเมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ เช่น เมื่อนักเรียนใช้ถ้อยคำไม่สุภาพ แม้ได้บอกและตักเตือนแล้วก็ยังใช้อีก ครูควรงดการ ตอบสนองต่อพฤติกรรมนั้น เมื่อไม่มีใครตอบสนอง ผู้เรียนจะหยุดพฤติกรรมนั้นไปในที่สุด

2.2.4 หากการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม หรือปลูกฝังนิสัยให้แก่ผู้เรียน การ แยกแยะขั้นตอนของปฏิบัติการตอบสนองออกเป็นลำดับขั้น โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับ ความสามารถของผู้เรียน เช่น หากต้องการปลูกฝังนิสัยในการรักษาความสะอาดห้องปฏิบัติการ

และเครื่องมือ สิ่งสำคัญประการแรกคือ ต้องนำพฤติกรรมที่ต้องการมาจำแนกเป็นพฤติกรรมย่อยให้ชัดเจน เช่น การเก็บ การกวาด การเช็ดถู การล้าง การจัดเรียง เป็นต้น ต่อไปจึงพิจารณาแรงเสริมที่จะให้แก่ผู้เรียน เช่น คะแนน คำชมเชย การให้เกียรติ การให้โอกาสแสดงตัว เป็นต้น เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ก็ให้การเสริมแรงที่เหมาะสมในทันที

กล่าวโดยสรุปทฤษฎีกฎการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ ที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ กฎแห่งความพร้อมเมื่อนักเรียนมีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจก็จะเกิดการเรียนรู้ได้ดี กฎแห่งความพึงพอใจหรือกฎแห่งผล เมื่อนักเรียนมีความพึงพอใจ สนุกสนาน มีความสุขในการทำกิจกรรมก็จะเกิดการเรียนรู้ได้ดี และกฎแห่งการฝึกหัด เมื่อนักเรียนได้ฝึกฝนอยู่เป็นประจำ จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี นอกจากนี้ทฤษฎีพฤติกรรมนิยมของสกินเนอร์ ที่มีความเชื่อในเรื่องของการเสริมแรง นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้ดี เมื่อได้รับความภาคภูมิใจ ไม่มีความกังวล ทราบความก้าวหน้าของตนเองไปทีละน้อย เป็นลักษณะของการเสริมแรง จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี ซึ่งผู้ศึกษาได้นำทฤษฎีดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ โดยให้ผู้เรียนได้ทำการปฏิบัติอยู่เสมอ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะในเรื่องการบวก ลบเศษส่วน ได้ดีขึ้น และแบบฝึกยังให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง รู้ผลการกระทำ สามารถทำงานได้ตามลำพัง เกิดความภาคภูมิใจ เป็นแรงเสริมให้นักเรียนมีความรู้สึกลอยอกที่จะเรียนรู้มากขึ้น

4. ขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ครูสร้างขึ้น เพื่อเป็นการทบทวนความรู้ ความเข้าใจของผู้เรียน ให้ได้ฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความคงทนในการเรียนรู้ ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาปัญหาและความต้องการ โดยศึกษาจากการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากเป็นไปได้ควรศึกษาความต่อเนื่องของปัญหาในทุกๆ ระดับชั้น

2. วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะที่เป็นปัญหาออกเป็นเนื้อหาหรือทักษะย่อย ๆ เพื่อใช้ในการสร้างแบบทดสอบและแบบฝึกหัด

3. พิจารณาวัตถุประสงค์ รูปแบบและขั้นตอนการใช้แบบฝึก

4. สร้างแบบทดสอบ ซึ่งอาจมีแบบทดสอบเชิงสำรวจ แบบทดสอบ เพื่อ

วินิจฉัยข้อบกพร่อง

5. สร้างบัตรฝึกหัดเพื่อใช้พัฒนาทักษะย่อยแต่ละทักษะ ในแต่ละบัตรจะมีคำถามให้นักเรียนตอบ การกำหนดรูปแบบขนาดของบัตร
6. สร้างบัตรอ้างอิง เพื่อใช้อธิบายคำถามหรือแนวทางในการตอบแต่ละเรื่อง การสร้างบัตรอ้างอิงนี้อาจทำเพิ่มเมื่อได้นำบัตรฝึกหัดไปทดลองใช้แล้ว
7. สร้างแบบบันทึกความก้าวหน้า เพื่อใช้บันทึกผลการทดสอบหรือผลการเรียน โดยจัดทำเป็นตอน เป็นเรื่อง เพื่อให้เห็นความก้าวหน้าเป็นระยะๆ
8. นำแบบฝึกหัดไปทดลองใช้ เพื่อหาข้อบกพร่อง คุณภาพของแบบฝึกหัด และคุณภาพของแบบทดสอบ
9. ปรับปรุงแก้ไข
10. รวบรวมเป็นชุดจัดทำคำชี้แจง คู่มือการใช้สารบัญ เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

อรรมเดช ทองทอง (2550 : 32) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะแบบฝึกที่ดีต้องผ่านขบวนการและขั้นตอนในการสร้างอย่างเป็นระบบ เมื่อได้แบบฝึกทักษะที่ดีย่อมเกิดประสิทธิภาพที่ดีเมื่อนำไปใช้กับตัวนักเรียน

สำลี รักสุทธี (2551 : 34) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

1. สำรวจปัญหา สารระ ตัวบ่งชี้ที่เป็นปัญหา และความต้องการเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปแล้วให้บรรลุตามจุดประสงค์
2. กำหนดจุดประสงค์ในการสร้างแบบฝึกทักษะให้ชัดเจนตามตัวบ่งชี้ที่เป็นปัญหาเพื่อตอบคำถามว่าสร้างแบบฝึกทักษะเพื่ออะไร ต้องการให้ผู้เรียนรู้อะไร และเป็นอย่างไร
3. วิเคราะห์ปัญหาที่เรียนในแต่ละจุดประสงค์ ว่าประกอบด้วยอะไร ถ้าเป็นภาษาไทยก็คือคำและความหมายว่าอย่างไร คำใดมักมีปัญหาในการอ่านและเขียน รวบรวมคำเหล่านั้นไว้
4. ศึกษาจิตวิทยาการเรียนรู้ จิตวิทยาการอ่านของผู้เรียนในแต่ละชั้นว่าเด็กแต่ละคนมีความสนใจเรื่องอะไร เช่น จิตวิทยาการอ่านที่นำไปใช้แบบฝึกทักษะ ประกอบด้วย
 - 4.1 ความใกล้ชิด คือ ถ้าใช้สิ่งเร้าและตอบสนองเกิดขึ้นในเวลาใกล้เคียงกันจะสร้างความพอใจให้แก่ผู้เรียน
 - 4.2 การฝึกหัด คือ การให้ผู้เรียนได้ทำซ้ำ ๆ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจที่แม่นยำ

4.3 กฎแห่งผล คือ การให้ผู้เรียนได้ทราบผลการทำงานของตนด้วยการเฉลยคำตอบ จะช่วยให้ผู้เรียนทราบข้อบกพร่องหรือปรับปรุงแก้ไข และเป็นการสร้างความพอใจแก่ผู้เรียน

4.4 การจูงใจ คือ การจัดแบบฝึกหัดเรียงตามลำดับจากแบบฝึกง่ายและสั้นสู่เรื่องยาวและยากขึ้น ควรมีภาพประกอบและหลายรูปแบบ

5. กำหนดกรอบการสร้างแบบฝึกว่าควรประกอบด้วยเรื่องอะไรบ้าง แต่ละเรื่องควรมีกิจกรรมอะไรบ้าง มีความยาวเพียงใด จะนำเสนอโดยใช้ภาพประกอบหรือไม่

6. ลงมือเขียนแบบฝึกแต่ละชุด

7. นำแบบฝึกไปให้ผู้ชำนาญการตรวจสอบความถูกต้อง ความตรงตามเนื้อหา เช่น ครูสอนภาษาไทยที่มีประสบการณ์ ศึกษานิเทศก์ เป็นต้น หรือนำไปทดลองกับผู้เรียนจำนวน 1-5 คน เพื่อนำไปรวบรวมข้อมูลเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง

8. จัดพิมพ์หรืออัดสำเนาแบบฝึกทักษะเพื่อให้ผู้เรียนนำไปใช้ เสริมการเรียนการสอนภาษาไทย

กล่าวโดยสรุป ขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ ครูต้องเรียงลำดับแบบฝึกจากง่ายไปหายาก มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนว่าจะใช้แก้ปัญหาเรื่องอะไรบ้าง แต่ละเรื่องมีกิจกรรมอะไรที่จะสอดแทรกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และควรมีการนำไปทดลองใช้เพื่อหาข้อบกพร่อง

5. ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี

ลักษณะแบบฝึกหัดที่ดี มีลักษณะดังนี้

1. ใช้หลักจิตวิทยา
2. แบบฝึกควรสร้างขึ้นเพื่อสิ่งที่จะสอน มิใช่ทดสอบว่านักเรียนเรียนรู้หรือไม่
3. แบบฝึกหนึ่ง ๆ ควรจะเกี่ยวกับโครงสร้างเฉพาะของสิ่งที่จะสอนเรื่องอย่างเดียว
4. สิ่งสำคัญที่จะฝึกควรเป็นสิ่งที่นักเรียนพบเห็นอยู่แล้ว
5. ข้อความที่นำมาฝึกในแต่ละแบบฝึกควรสั้น เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความยุ่งยาก
6. แบบฝึกควรเป็นที่กระตุ้นให้เกิดการตอบสนองที่พึงปรารถนา
7. ในแบบฝึกที่เกี่ยวกับโครงการสร้างของภาษา ไม่ควรใช้คำศัพท์มากนัก

วรรณ แก้วแพรก (2546 : 131) กล่าวว่า แบบฝึกที่ควรจะมีลักษณะดังนี้

1. เนื้อหาที่นำมาจะต้องเป็นเนื้อหาที่มีอยู่ในบทเรียนหรือสอดคล้องสัมพันธ์กับแบบเรียน ทั้งที่เป็นคำ ประโยค ข้อความ หรือเนื้อเรื่อง และมีเนื้อหาตรงตามหลักสูตรกำหนด
2. มีหลายแบบลักษณะเพื่อไม่ให้เบื่อและเป็นการท้าทายให้อยากทำ
3. ต้องช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคำ 3 ประการ คือ รู้คำเพิ่มขึ้น เข้าใจความหมายของคำดีขึ้น และมีความสามารถใช้คำสูงขึ้นตามระดับชั้นของนักเรียน
4. ต้องส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ความคิด โดยอาศัยความรู้ความเข้าใจเดิมเป็นพื้นฐาน
5. ต้องไม่มีลักษณะอย่างข้อสอบทั่ว ๆ ไป ที่มุ่งวัดความรู้ความเข้าใจอย่างเดียวแต่ต้องมีลักษณะที่เร้าความสนใจ ชั่วๆ ชูใจให้นักเรียนได้คิด ได้พิจารณาและศึกษาค้นคว้าจนเกิดความรู้ความเข้าใจทักษะและความสามารถในการใช้คำสูงขึ้นด้วย

กฤษยา แสงเดช (2545 : 6) กล่าวว่า แบบฝึกที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

1. เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรียนมาแล้ว
2. เหมาะสมกับระดับชั้น หรือวัยของผู้เรียน
3. มีคำชี้แจงสั้น ๆ เพื่อให้เข้าใจง่าย
4. ใช้เวลาที่เหมาะสม
5. มีสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้แสดงความสามารถ
6. ควรมีข้อเสนอแนะในการใช้
7. มีให้เลือกทั้งตอบอย่างจำกัดและตอบอย่างเสรี
8. ถ้าเป็นแบบฝึกหัดที่ต้องการให้ผู้เรียนทำการศึกษาด้วยตนเอง แบบฝึกหัดนั้นควรมีหลายรูปแบบ
9. ควรใช้ภาษาสำนวนภาษาง่าย ๆ ฝึกให้คิดและสนุกสนาน

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545 : 131-132) กล่าวว่า ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดีควรประกอบด้วย

1. เป็นสิ่งที่นักเรียนเรียนมาแล้ว
2. เหมาะสมกับระดับวัย หรือความสามารถของนักเรียน
3. มีคำชี้แจงสั้น ๆ ที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิธีทำได้ง่าย
4. ใช้เวลาที่เหมาะสม คือ ไม่นานเกินไป

5. เป็นสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้นักเรียนแสดงความสามารถ
6. เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกทั้งแบบตอบอย่างจำกัด และตอบแบบเสรี
7. มีคำสั่งหรือตัวอย่างแบบฝึกที่ไม่ยาวเกินไป และไม่ยากแก่การเข้าใจ
8. ควรมีหลายรูปแบบ มีความหมายแก่นักเรียนที่ทำแบบฝึก
9. ใช้หลักจิตวิทยา
10. ใช้สำนวนภาษาที่เข้าใจง่าย
11. ฝึกให้คิดได้เร็วและสนุกสนาน
12. ปลุกความสนใจหรือเร้าใจ
13. เหมาะกับวัยและความสามารถ

ส่วนเอมเมอร์ลด์ (Emerald, 1964) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับแบบฝึกไว้ว่าแบบฝึกที่ดีนั้นจะต้องมีรูปภาพเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ พร้อมกับความหมายของคำนั้นและได้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกไว้ดังนี้

1. ต้องมีการฝึกนักเรียนมากพอในเรื่องหนึ่งๆ ก่อนที่จะฝึกเรื่องอื่นๆ
2. แต่ละแบบฝึกหัดควรฝึกประโยคเพียงหนึ่งแบบเท่านั้น
3. ฝึกโครงสร้างใหม่กับสิ่งที่เรียนรู้มาแล้ว
4. ประโยคที่ฝึกควรเป็นประโยคสั้นๆ
5. ประโยคและคำศัพท์ควรเป็นแบบที่ใช้พูดกันในชีวิตประจำวันนักเรียน

กล่าวโดยสรุป แบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งสำหรับให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเข้าใจและมีทักษะเพิ่มขึ้น ครูผู้สอนควรคำนึงถึงวิธีสอน การเตรียมบทเรียนและการเลือกแบบฝึกทักษะนอกเหนือจากที่มีในบทเรียนแล้ว เพื่อให้การสอนประสบความสำเร็จสำหรับแบบฝึกทักษะการอ่าน การเขียนสะกดคำตรงตามมาตรฐานตัวสะกดครั้งนี้นำประกอบด้วย คำชี้แจง รายละเอียดในแบบฝึก จุดประสงค์ของแบบฝึก สื่อที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรม ใบความรู้แบบฝึกทักษะ แบบทดสอบท้ายแบบฝึก และเฉลยแบบทดสอบ

7. ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกเป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้เรียนที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะต่าง ๆ ให้มีความรู้มากขึ้น ได้ฝึกด้วยตนเอง เกิดความมั่นใจที่จะเรียนรู้อย่างที่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538 : 173-175) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะว่า เป็นส่วนเพิ่มหรือเสริมหนังสือเรียนในการเรียนทักษะเป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระของครูได้มาก เพราะแบบฝึกเป็นสิ่งที่จัดขึ้นอย่างเป็น

ระบบระเบียบ ช่วยในเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคล การให้นักเรียนทำแบบฝึกที่เหมาะสมกับความสามารถของเขาจะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในด้านจิตใจมากขึ้น ช่วยเสริมให้ทักษะคงทน โดยการฝึกทันทีหลังจากเด็กได้เรียนรู้เรื่องนั้น ๆ ฝึกซ้ำ ๆ หลายครั้ง เน้นเฉพาะเรื่องที่ต้องการ ใช้เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากจบบทเรียนในแต่ละครั้ง ขณะที่เมื่อเด็กทำแบบฝึกจะช่วยให้นักเรียนมองเห็นจุดเด่นหรือปัญหาต่าง ๆ ของเด็กได้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้นได้ทันทั่วทั้ง ส่วนการจัดแบบฝึกเป็นรูปเล่ม จะทำให้เด็กสามารถเก็บรักษาไว้ใช้เป็นแนวทางเพื่อทบทวนด้วยตนเองได้ต่อ รวมทั้งช่วยให้เด็กได้ฝึกฝนตนเองได้อย่างเต็มที่ ช่วยให้นักเรียนประหยัดทั้งแรงงานและเวลาในการที่จะต้องเตรียมแบบฝึกอยู่เสมอในด้านผู้เรียนก็ไม่ต้องเสียเวลาลอกแบบฝึกจากตำราเรียนทำให้มีโอกาสฝึกฝนทักษะต่าง ๆ มากขึ้น

ประทีป แสงเปี่ยมสุข (2538 : 34) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้เช่นกัน คือแบบฝึกเป็นอุปกรณ์ช่วยลดภาระของครู ช่วยให้นักเรียนเห็นปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนได้ชัดเจน ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะในการใช้ภาษาให้ดีขึ้น ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในทางจิตใจมากขึ้น ช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้คงทน เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากเรียนบทเรียนแล้ว ช่วยให้นักเรียนสามารถทบทวนได้ด้วยตนเอง ช่วยให้นักเรียนฝึกฝนได้เต็มที่ นอกเหนือจากที่เรียนในเวลาเรียนและช่วยให้ผู้เรียนเห็นความก้าวหน้าของตนเองด้วย

ฉวีวรรณ กิรติกร (2538 : 10) กล่าวว่า การส่งเสริมและพัฒนาทักษะโดยใช้แบบฝึกทักษะจะส่งผลถึงพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนคือ ช่วยในการปรับพฤติกรรมการเรียน ส่งเสริมความเข้าใจความชำนาญ การคิดในใจ และแก้ปัญหาด้วยตนเองได้เร็ว ถูกต้อง และแม่นยำ

วัชร ภูนิคม (2553 : 34) ได้กล่าวไว้ว่า แบบฝึกทักษะมีความจำเป็นต่อการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน จึงถือได้ว่าแบบฝึกทักษะเป็นสื่อและอุปกรณ์อย่างหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งครูสามารถนำไปประกอบการสอนได้เป็นอย่างดี แบบฝึกจึงมีความสัมพันธ์กับวิธีการสอน ครูจะต้องศึกษาหาความรู้ในการสร้างแบบฝึกทักษะให้กับนักเรียน ครูจะต้องเลือกเฟ้นหรือสร้างแบบฝึกทักษะให้มีประสิทธิภาพสูง และเหมาะสมกับการนำไปใช้กับนักเรียนมากที่สุด ดังนั้นแบบฝึกทักษะจึงมีประโยชน์ต่อการเรียนมากในการช่วยเสริมสร้างทักษะให้ผู้เรียนเกิดความรู้และเข้าใจได้เร็วขึ้นชัดเจนขึ้นกว้างขวางขึ้น ทำให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

เรื่องยศ ศิริเสาร (2553 : 31) ได้กล่าวไว้ว่า แบบฝึกทักษะสามารถช่วยสร้างองค์ความรู้ที่มีประโยชน์ต่อนักเรียน เพิ่มศักยภาพในการนำประสบการณ์ทางภาษาไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม และถูกต้องนักเรียนประสบผลสำเร็จ ในการฝึกทักษะได้เป็น อย่างดี แบบฝึกที่ดีเปรียบ เสมือนผู้ช่วยที่สำคัญของครู ทำให้ครูลดภาระการสอนลงได้ ฉะนั้น ครูผู้สอนต้องสร้างแบบฝึกทักษะที่เร้าความสนใจให้นักเรียนต้องฝึกปฏิบัติ เมื่อฝึกปฏิบัติ บ่อย ๆ นักเรียนจะเกิดทักษะทางภาษาทำให้เกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชา

กรรณิการ์ พวงเกษม (2540 : 7) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกที่มีต่อการเรียนรู้ คือ

1. เป็นส่วนเพิ่มหรือเสริมหนังสือเรียนในการเรียนทักษะ เป็นอุปกรณ์การ สอนที่ช่วยลดภาระของครูได้มาก เพราะแบบฝึกหัดเป็นสิ่งที่จัดทำอย่างเป็นระบบระเบียบ
2. ช่วยเสริมทักษะทางการใช้ภาษา แบบฝึกเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เด็ก ฝึกทักษะการใช้ภาษาได้ดีขึ้น แต่ต้องอาศัยการส่งเสริมและเอาใจใส่จากครูผู้สอนด้วย
3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากเด็กมีความสามารถ ทางภาษาแตกต่างกัน การให้เด็กทำแบบฝึกที่เหมาะสมกับความสามารถจะช่วยให้เด็ก ประสบความสำเร็จในด้านจิตใจมากขึ้น
4. แบบฝึกช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษาคงทนโดยกระทำ ดังนี้
 - 4.1 ฝึกทันทีหลังจากที่เด็กได้เรียนรู้สิ่งนั้น ๆ
 - 4.2 ฝึกซ้ำหลาย ๆ ครั้ง
 - 4.3 เน้นเฉพาะเรื่องที่ต้องการฝึก
5. แบบฝึกที่ใช้เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้หลังจากจบบทเรียนในแต่ละ ครั้ง
6. แบบฝึกที่จัดทำขึ้นเป็นรูปเล่ม เด็กสามารถเก็บรักษาไว้เพื่อเป็น แนวทางและทบทวนด้วยตนเองได้ต่อไป
7. การให้เด็กทำแบบฝึก ช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่น หรือปัญหาต่าง ๆ ของเด็กได้ ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้ทันที่
8. แบบฝึกที่จัดทำขึ้นนอกเหนือจากที่มีอยู่ในหนังสือจะช่วยให้เด็กได้ฝึกฝน อย่างเต็มที่

9. แบบฝึกที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยจะช่วยให้ครูประหยัดทั้งแรงงานและเวลาในการที่จะต้องจัดเตรียมสร้างแบบฝึกอยู่เสมอ ในด้านผู้เรียนก็ไม่ต้องเสียเวลาออกแบบฝึกจากตำราเรียน ทำให้มีโอกาสฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ได้มากขึ้น

10. แบบฝึกช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย เพราะการจัดพิมพ์ขึ้นเป็นรูปเล่มแน่นอนต้องลงทุนต่ำกว่าที่จะพิมพ์ลงกระดาษไขทุกครั้ง และผู้เรียนสามารถบันทึกและมองเห็นความก้าวหน้าของตนเองได้อย่างมีระเบียบ

ยูพา ยัมพงษ์ (อ้างใน สุนันทา สุนทรประเสริฐ. 2544 : 3) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้หลายข้อด้วยกัน ดังต่อไปนี้

1. เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริมหนังสือเรียนในการเรียนทักษะ เป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระครูได้มาก เพราะแบบฝึกเป็นสิ่งที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบและมีระเบียบ

2. ช่วยเสริมทักษะแบบฝึกหัดเป็นเครื่องมือที่ช่วยเด็กในการฝึกทักษะ แต่ทั้งนี้จะต้องอาศัยการส่งเสริมและความเอาใจใส่จากครูผู้สอนด้วย

3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากเด็กมีความสามารถทางภาษาแตกต่างกัน การให้เด็กทำแบบฝึกหัดที่เหมาะสมกับความสามารถของเขา จะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในด้านจิตใจมากขึ้น ดังนั้นแบบฝึกหัดจึงไม่ใช่สมุดฝึกที่ครูจะให้เด็กลงมือทำหน้าต่อหน้า แต่เป็นแหล่งประสบการณ์เฉพาะสำหรับเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ และเป็นเครื่องมือช่วยที่มีค่าของครูที่จะสนองความต้องการเป็นรายบุคคลในชั้นเรียน

4. แบบฝึกช่วยเสริมทักษะให้คงทน ลักษณะการฝึกเพื่อช่วยให้เกิดผลดังกล่าวนี้ได้แก่ ฝึกทันทีหลังจากที่เด็กได้เรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ ฝึกซ้ำหลาย ๆ ครั้ง เน้นเฉพาะในเรื่องที่ฝึก

นักการศึกษาหลายคน ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกกิจกรรมต่อผู้เรียน และผู้สอนไว้ดังนี้

ประโยชน์ต่อผู้เรียน

1. ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้มากขึ้น
2. ช่วยเด็กให้เรียนได้ดีตามความสามารถ
3. ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่นและสามารถประเมินผลงานของตนเองได้
4. ฝึกให้เด็กทำงานตามลำดับโดยมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย
5. ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะในการใช้ภาษา
6. ช่วยให้เด็กสามารถทบทวนบทเรียนได้
7. ช่วยให้เด็กมองเห็นปัญหาต่างๆ

8. ช่วยให้เด็กมีการฝึกฝนเต็มที่
9. ช่วยให้ผู้เรียนเห็นความก้าวหน้าของตนเอง
10. ช่วยให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน
11. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดี
12. ช่วยให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาที่เรียนได้ดี
13. ทำให้เกิดความสนุกสนาน
14. ทำให้นักเรียนทราบความก้าวหน้า

ประโยชน์ต่อผู้สอน

1. ให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน
2. ช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงเนื้อหาวิธีสอน และกิจกรรมในแต่ละบทเรียน
3. เป็นอุปกรณ์ช่วยภาระของครู
4. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จ
5. ช่วยเสริมทักษะทางการทำงาน
6. เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียน
5. สามารถนำแบบฝึกมาทบทวนความรู้เดิมด้วยตนเองได้
6. ทำให้ครูผู้สอนทราบความบกพร่องของนักเรียน
7. ทำให้ประหยัดเวลา
8. ทำให้นักเรียนนำภาษาไปใช้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Green and Walter. (1971 : 496 ; อ้างอิงมาจาก อุยิต เหมือนทอง. 2551 : 35)

ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ดังนี้

1. แบบฝึกเป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระของครูได้มาก
2. ช่วยให้นักเรียน ได้ฝึกฝนทักษะในการใช้ภาษาให้ดีขึ้น
3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้ประสบความสำเร็จในทาง

จิตใจมาก

4. ช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้คงทน โดยมีการฝึกซ้ำหลาย ๆ ครั้ง
5. ช่วยเป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจบบทเรียนแล้ว
6. ช่วยให้นักเรียนสามารถทบทวนได้ด้วยตนเอง
7. ช่วยให้ครูมองเห็นปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน ได้ชัดเจนขึ้น
8. ช่วยให้นักเรียนฝึกฝนได้เต็มที่ นอกเหนือจากที่เรียนในหนังสือเรียน

9. ช่วยประหยัดแรงงานและเวลาของครู

10. ช่วยให้ผู้เรียนเห็นความก้าวหน้าของตนเอง

กล่าวโดยสรุป แบบฝึกที่ดีและมีประสิทธิภาพ จะช่วยทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการฝึกทักษะได้เป็นอย่างดี แบบฝึกที่ดีเปรียบเสมือนผู้ช่วยที่ดีของครู ทำให้ครูลดภาระการสอนลงทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่และเพิ่มความมั่นใจในการเรียนได้เป็นอย่างดี อีกทั้งแบบฝึกจะช่วยในเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเฉพาะเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ จำเป็นต้องมีการสอนต่างจากกลุ่มเด็กปกติทั่วไป หรือเสริมเพิ่มเติมให้เป็นพิเศษ ฉะนั้นแบบฝึกจึงมีประโยชน์มากสำหรับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ที่จะช่วยให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะทางภาษาได้มากขึ้น

การหาประสิทธิภาพ และดัชนีประสิทธิผล

1. การหาประสิทธิภาพ

การวิเคราะห์ประสิทธิภาพและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (E_1/E_2) ครูผู้สอนจำนวนมากที่ใช้สื่อและเทคโนโลยีการเรียนการสอนโดยไม่มีหลักการหรือทฤษฎีที่ถูกต้อง ทำให้การใช้สื่อการสอนเหล่านั้นมีค่าเท่ากับนำเอาเครื่องมือมาประกอบการสอนเท่านั้น โดยไม่ทราบว่าสื่อเข้าไปมีบทบาทหรือคุณภาพมากน้อยเพียงใด การที่จะสร้างหลักการหรือทฤษฎีในการเลือกสื่อสาร วิธีการสอนอย่างเหมาะสม ควรได้อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างสื่อกับการเรียนการสอนในหัวข้อต่อไปนี้ (เผชญิ กิจระการ. 2545 : 44-51)

1. การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนในการสามารถจำแนกและบูรณาการ
 - 1.1 คุณสมบัติเฉพาะของสื่อที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนรู้
 - 1.2 รูปแบบของการสื่อความหมายที่จะช่วยในการวิเคราะห์และจัดการกับปัญหาการสื่อความหมายของมนุษย์
2. การสื่อความหมายของมนุษย์ จุดมุ่งหมายในการใช้สื่อและเทคโนโลยีการเรียนการสอน
 - 2.1 เพื่อสนับสนุนการสอนของครู การใช้สื่อเพื่อเสริมการสอนของครูเป็นเรื่องที่รู้จักมานานและครูก็มีบทบาทในการทำให้สื่อมีประสิทธิภาพได้ดียิ่งขึ้น
 - 2.2 เพื่อฝึกทักษะหรือฝึกปฏิบัติแก่นักเรียน มีรูปแบบลักษณะการถ่ายทอดของสื่อที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะและปฏิบัติได้

2.3 เพื่อช่วยการเรียนรู้แบบสืบค้น สื่อการสอนที่ช่วยในการเรียนรู้แบบค้นพบหรือสืบค้น

2.4 เพื่อช่วยจัดการเรียนการสอน สื่อการสอนจะช่วยให้ผู้เรียนและผู้สอนได้มีความสัมพันธ์กันมากขึ้น ทั้งนี้เพราะผู้สอนจะทำหน้าที่เมื่อผู้จัดการสอนมากกว่าที่จะเป็นผู้บอกความรู้และสื่อสารจะช่วยให้ผู้สอนมีเวลามากขึ้น ในการที่จะใช้แก้ปัญหาให้ผู้เรียนและให้คำแนะนำแก่ผู้เรียน

2.5 เพื่อช่วยในการสอนแบบรายบุคคล การสอนแบบรายบุคคลนั้นเป็นการสอนที่ออกแบบให้ผู้เรียนได้เรียนไปตามความสนใจ ความสามารถและประสบการณ์ของตนเองสื่อการสอนประเภทนี้ได้รับการพัฒนาให้รุดหน้าอย่างมาก แต่สื่อการสอนเกือบทั้งหมดก็สามารถนำมาผสมผสานใช้เป็นสื่อการสอนแบบรายบุคคลได้

2.6 เพื่อการศึกษาพิเศษ สื่อการสอนแบบรายบุคคลดังที่กล่าวมาแล้วนั้นสามารถนำมาใช้เป็นกรณีพิเศษกับผู้เรียนที่อยู่ในกลุ่มก็ได้ เช่น เด็กนักเรียนที่พิการและต้องการการสอนเป็นพิเศษต่างจากนักเรียนห้องเดียวกันหรือนักเรียนสติปัญญาอ่อนก็อาจต้องการเนื้อหาความรู้ที่เหมาะสมกับประสบการณ์ของเขาและนักเรียนที่พิการด้านการฟังเสียงก็อาจต้องใช้เครื่องมืออุปกรณ์พิเศษ เพื่อช่วยให้เขาเรียนได้เท่าเทียมกับผู้อื่น

3. การคำนวณประสิทธิภาพสื่อและเทคโนโลยีการเรียนการสอน การหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ วิธีการนี้จะนำสื่อไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนเป้าหมาย การหาประสิทธิภาพของสื่อ เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) บทเรียนโปรแกรม ชุดการสอน แผนการสอน แบบฝึกทักษะ ส่วนมากใช้วิธีการหาประสิทธิภาพด้วยวิธีนี้ ประสิทธิภาพที่วัดส่วนใหญ่จะพิจารณาจากร้อยละการทำแบบฝึกหัดหรือกระบวนการเรียนหรือแบบทดสอบย่อย โดยแสดงความเป็นค่าตัวเลข 2 ตัว เช่น $E_1/E_2 = 80/80$, $E_1/E_2 = 85/85$, $E_1/E_2 = 90/90$ เป็นต้น

เกณฑ์ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) มีความหมายแตกต่างกันหลายลักษณะในที่นี้จะยกตัวอย่าง $E_1/E_2 = 80/80$ ดังนี้

1. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 1 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ นักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

2. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 2 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ นักเรียน

ร้อยละ 80 ทำแบบทดสอบหลังเรียน(Post-test) ได้คะแนนร้อยละ 80 ทุกคน ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนครั้งนั้น ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 เช่น นักเรียน 40 คน ร้อยละ 80 ของนักเรียนทั้งหมด คือ 32 แต่ละคนได้คะแนนจากการทดสอบหลังเรียนถึงร้อยละ 80 (E_1) ส่วน 80 ตัวหลัง (E_2) คือ ผลการทดสอบหลังเรียนของนักเรียนทั้งหมด (40 คน) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

3. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 3 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ จำนวนนักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 80 ที่นักเรียนทำเพิ่มขึ้นจากแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยเปรียบกับคะแนนที่ทำได้ก่อนการเรียน (Pre-test) เฉพาะตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) ดังนี้ สมมติ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 10 แสดงว่าแตกต่างจากคะแนนเต็ม (ร้อยละ 100) เท่ากับ 90 ถ้านักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 85 แสดงว่าความแตกต่างของการสอบ 2 ครั้งนี้ (ก่อนเรียนกับหลังเรียน) เท่ากับ $85-10 = 75$)

ดังนั้น ค่าของ $E_2 = (75/90) \times 100 = 83.33\%$ ถือว่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ($E_2 = 80$)

4. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 4 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) หมายถึง นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนแต่ละข้อถูกมีจำนวนร้อยละ 80 (ถ้านักเรียนทำข้อสอบข้อใดถูกมีจำนวนนักเรียนไม่ถึงร้อยละ 80 แสดงว่าสื่อไม่มีประสิทธิภาพ และชี้ให้เห็นว่าจุดประสงค์ตรงกับข้อนั้นมีความบกพร่อง)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนจะนิยมตั้งเป็นตัวเลข 3 ลักษณะ คือ 80/80 85/85 และ 90/90 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชาและเนื้อหาที่นำมาสร้างสื่อ นั้น ถ้าเป็นวิชาที่ค่อนข้างยากก็อาจตั้งเกณฑ์ไว้ 80/80 หรือ 85/85 สำหรับวิชาที่มีเนื้อหาง่ายก็อาจตั้งเกณฑ์ไว้ 90/90 เป็นต้น นอกจากนี้ยังตั้งเกณฑ์เป็นค่าความคลาดเคลื่อนไว้เท่ากับร้อยละ 2.50 นั่นคือ ถ้าตั้งเกณฑ์ไว้ที่ 90/90 เมื่อคำนวณแล้วค่าที่ถือว่าใช้ได้ คือ 87.50/87.50 หรือ 87.50/90 เป็นต้น

ประสิทธิภาพของสื่อและเทคโนโลยีการเรียนการสอนจะมาจากผลลัพธ์ของการคำนวณ E_1 และ E_2 เป็นตัวเลข ตัวแรกและตัวหลังตามลำดับ ถ้าตัวเลขเข้าใกล้ 100 มากเท่าไร

ยิ่งถือว่ามีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นเกณฑ์ที่ใช้พิจารณารับรองประสิทธิภาพของสื่อการเรียน การสอนส่วนแนวคิดในการหาประสิทธิภาพที่ควรคำนึง มีดังนี้

1. สื่อการเรียนการสอน ที่สร้างขึ้นต้องมีการกำหนดจุดประสงค์เชิง พฤติกรรมเพื่อการเรียนการสอนอย่างชัดเจน และสามารถวัดได้
2. เนื้อหาของบทเรียนที่สร้างขึ้นต้องผ่านกระบวนการวิเคราะห์เนื้อหาตาม จุดประสงค์ของการเรียนการสอน
3. แบบฝึกหัดและแบบทดสอบต้องมีการประเมินความเที่ยงตรงตาม วัตถุประสงค์ของการเรียนที่ได้วิเคราะห์ไว้
4. จำนวนแบบฝึกหัดต้องสอดคล้องกับจำนวนของจุดประสงค์และต้องมี แบบฝึกหัดและข้อคำถาม ในแบบทดสอบครอบคลุมทุกจุดประสงค์ของการสอน

กล่าวโดยสรุปได้ว่าการคำนวณหาประสิทธิภาพสื่อการเรียนการสอนนี้ เป็น ผลรวมของการหาคุณภาพทั้งเชิงปริมาณที่แสดงเป็นตัวเลขและเชิงคุณภาพที่แสดงเป็นภาษาที่ เข้าใจได้ ดังนั้นประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอน ในที่นี้จึงเป็นองค์รวมของประสิทธิภาพ ในความหมายของการทำสิ่งที่ถูกนั้น หมายถึง การเรียนอย่างถูกต้องตามกระบวนการเรียนด้วย CAI และการประสิทธิผลในความหมายของการทำสิ่งที่ถูกต้องให้เกิดขึ้นนั้น หมายถึง ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ถูกต้องถึงระดับเกณฑ์ที่คาดหวังทั้งประสิทธิภาพ และ ประสิทธิภาพนั้นจะนำไปสู่การมีคุณภาพ ซึ่งมักนิยมเรียกรวมกันเป็นที่เข้าใจสั้น ๆ ว่า ประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอน

2. การหาค่าดัชนีประสิทธิผล

2.1 ความหมายของดัชนีประสิทธิผล ซึ่งเชษฐ กิจระการ (2545 : 52-53) กล่าวว่า ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index) หมายถึง ตัวเลขที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการ เรียนของผู้เรียน โดยเปรียบเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนการทดสอบก่อนเรียนกับคะแนน ที่ได้จากการทดสอบหลังเรียนและคะแนนเต็มหรือคะแนนสูงสุดกับคะแนนที่ได้จากการ ทดสอบก่อนเรียน เมื่อมีการประเมินสื่อการสอนที่ผลิตขึ้นมา เรามักจะดูถึงประสิทธิผล ทางด้านการสอนและการวัดประเมินผลทางสื่ออื่น ตามปกติแล้วจะเป็นการประเมินความ แตกต่างของค่าคะแนนใน 2 ลักษณะ คือ ความแตกต่างของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและ คะแนนการทดสอบหลังเรียนเป็นการทดสอบเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่ม ทดลองกับกลุ่มควบคุม ในทางปฏิบัติส่วนมากจะเน้นที่ผลความแตกต่างที่แท้จริงมากกว่าผล ของความแตกต่างทางสถิติ แต่ในบางกรณีการเปรียบเทียบเพียง 2 ลักษณะก็อาจจะยังไม่

เพียงพอ เช่น ในกรณีของการทดลองใช้สื่อในการเรียนการสอนครั้งหนึ่งปรากฏว่า กลุ่ม 1 การทดสอบก่อนเรียนได้คะแนนร้อยละ 18 การทดสอบหลังเรียนได้คะแนนร้อยละ 67 และกลุ่ม 2 การทดสอบก่อนเรียนได้คะแนนร้อยละ 27 การทดสอบหลังเรียนได้คะแนนร้อยละ 74 ซึ่งเมื่อนำผลการวิเคราะห์ทางสถิติปรากฏว่า คะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 2 กลุ่ม แต่เมื่อเปรียบเทียบคะแนนการทดสอบหลังเรียนระหว่างกลุ่มทั้งสองปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างกันซึ่งไม่สามารถระบุได้ว่าเกิดเพราะสิ่งทดสอบ นั้นหรือไม่ เนื่องจากการทดสอบทั้งสองกรณีมีคะแนนพื้นฐาน แตกต่างกันซึ่งจะส่งผลถึงคะแนนการทดสอบหลังเรียนที่จะเพิ่มขึ้นได้สูงสุดของแต่ละกรณี (Goodman, Fletcher and Schneider. 1980 : 30-34)

2.2 การวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผล

การวิเคราะห์ตามแนวคิดของ Hovland. (1949 ; อ้างถึงใน เจริญ กิจระการ. 2544. 52-53) ได้เสนอ “ดัชนีประสิทธิผล” (Effectiveness Index) ซึ่งคำนวณได้จากการหาความแตกต่างของการทดสอบก่อนการทดลองและการทดสอบหลังการทดลองด้วยคะแนนสูงสุดที่สามารถทำเพิ่มขึ้นได้ โสพลแลนด์เสนอว่าค่าความสัมพันธ์ของการทดลองจะสามารถกระทำได้อย่างถูกต้องแน่นอน ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของคะแนนพื้นฐาน (คะแนนทดสอบก่อนเรียน) และคะแนนที่สามารถทำได้สูงสุดดัชนีประสิทธิผลจะเป็นตัวชี้ถึงขอบเขตและประสิทธิภาพสูงสุดของสื่อ

Webb. (1963 : ไม่มีเลขหน้า อ้างถึงใน เจริญ กิจระการ. 2545) ได้เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนน โดยวิธีการ 3 แบบ ซึ่งเดิมจาก “ดัชนีประสิทธิผล” ของ Hovland. (1949) โดย Webb. (1963) ให้ความสนใจค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนน ซึ่งเรียกว่าวิธีการ Conventional โดยจะคำนวณจากการนำค่าคะแนนร้อยละของกลุ่มควบคุมลบออกจากคะแนนร้อยละของกลุ่มทดลอง แล้วจึงหารด้วยร้อยละของกลุ่มควบคุม ผลที่ได้จะแสดงถึงร้อยละที่เพิ่มขึ้น (หรือลดลง) เปรียบเทียบกับคะแนนของกลุ่มควบคุม ดัชนีประสิทธิผลมีรูปแบบในการหาค่าดัชนี

$$E.I. = \frac{\text{ผลรวมคะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{(\text{คะแนนเต็ม} \times \text{จำนวนนักเรียน}) - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}$$

สำหรับเกณฑ์ที่ยอมรับได้ว่าสื่อหรือนวัตกรรมมีประสิทธิผล ช่วยให้ผู้เรียนเกิด
ประสบการณ์การเรียนรู้ได้จริง คือ มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

ความพึงพอใจในการเรียนรู้

ในการเรียนรู้โดยใช้แผนการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะ มีความจำเป็นต้องศึกษา
ความพึงพอใจของผู้เรียนเนื่องจากผู้เรียนต้องเรียนรู้และมีปฏิสัมพันธ์กับแผนการเรียนรู้
ประกอบแบบฝึกทักษะ เพื่อนำผลของการศึกษาความพึงพอใจมาปรับปรุงบทเรียนให้ดียิ่งขึ้น

1. ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นเรื่องของความรู้สึกที่มีต่องานปฏิบัติอยู่
อย่างไรก็ดีความพึงพอใจของแต่ละบุคคลไม่มีความสิ้นสุด เปลี่ยนแปลงได้เสมอ ตามกาลเวลา
และสภาพ แวดล้อมของบุคคล ได้มีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้พอสังเขปดังนี้

อัมพวรรณ โคโคตี (2550 : 63) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง
ความรู้ สึกนึกคิดหรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก
ดังนั้น ความพึงพอใจในการเรียน หมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจในการร่วมกิจกรรมการ
เรียนการสอน หรือความต้องการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

เรืองยศ ศิริเสาร (2553 : 54) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง
ความรู้สึกชอบหรือพอใจ ต่อกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้เรียน และกิจกรรมการเรียนการ
สอนนั้นสนองตอบความต้องการของผู้เรียนได้ ทำให้ผู้เรียนมุ่งหวังที่จะทำงานให้ประสบ
ผลสำเร็จ

Morse. (1973 : 161 ; อ้างถึงใน ถนนม ยนต์ชัย. 2553 : 39) ได้ให้ความหมายไว้
ว่า ความพึงพอใจ หมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถลดความเครียดของผู้ที่ทำงานให้ลด
น้อยลง ถ้าเกิดความเครียดมากจะทำให้เกิดความไม่พอใจในการทำงาน และความเครียดนี้มีผล
มาจากความต้องการของมนุษย์ เมื่อมนุษย์มีความต้องการมากจะเกิดปฏิกิริยาเรียกร้องหาวิธี
ตอบสนองความ เครียด ก็จะลดน้อยลงหรือหมดไป ความพึงพอใจก็จะมากขึ้น

วิมลวัลย์ อักษรพิมพ์ (2553 : 56) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง
ความรู้ชอบพอใจหรือเจตคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อการทำงานและสามารถตอบสนองความ
ต้องการให้เกิดเจตคติได้ ความพึงพอใจในการเรียน จึงหมายถึง ความรู้สึกพอใจ ความชอบใน
การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามความต้องการจนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกนึกคิด หรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก ดังนั้น ความพึงพอใจในการเรียน หมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจในการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน หรือความต้องการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

2. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

การสร้างแรงจูงใจหรือกระตุ้นกับผู้ปฏิบัติงานในการปฏิบัติงานต่าง ๆ นับว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะส่งผลถึงความพึงพอใจในการปฏิบัติงานว่าจะสำเร็จมีประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ มีนัยการศึกษาในสาขาต่าง ๆ ทำการศึกษาค้นคว้าและตั้งทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงานไว้ดังนี้

Scott. (1970 : 124) ได้เสนอแนวคิดในเรื่องการจูงใจให้เกิดความพึงพอใจต่อการทำงานที่จะเกิดผลในเชิงปฏิบัติ ดังนี้

1. งานควรมีส่วนสัมพันธ์กับความปรารถนาส่วนตัว งานนั้นจะมีความหมายต่อผู้ทำ
2. งานนั้นต้องมีการวางแผนและวัดผลสำเร็จได้ โดยใช้ระบบการทำงานและการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ

3. เพื่อให้ได้ผลในการสร้างแรงจูงใจภายในเป็นเป้าหมายของงาน จะต้องมิลักษณะดังนี้

- 3.1 คนทำงานมีส่วนร่วมในการสร้างเป้าหมาย
- 3.2 ผู้ปฏิบัติได้รับทราบผลสำเร็จในการทำงาน โดยตรง
- 3.3 งานนั้นสามารถทำให้สำเร็จได้

เมื่อนำแนวคิดนี้มาประยุกต์ใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนมีส่วนเลือกเรียนตามความสนใจ และมีโอกาสร่วมกันตั้งจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมายในการทำกิจกรรม ได้เลือกวิธีการในการแสวงหาความรู้ด้วยวิธีที่นักเรียนถนัด และสามารถค้นหาคำตอบได้

Maslow. (1970 : 69-80) ได้เสนอทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการ (Hierarchy of Needs) นับเป็นทฤษฎีหนึ่งที่ได้รับการยอมรับกันอย่างกว้างขวาง ซึ่งตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่ามนุษย์เรามีความต้องการอยู่เสมอ ไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองหรือพึงพอใจอย่างใดอย่างหนึ่ง ความต้องการสิ่งอื่น ๆ ก็จะเกิดขึ้นมาอีก ความต้องการของเรา

อาจจะซ้ำซ้อนกัน ความต้องการอย่างหนึ่งอาจยังไม่ทันหมดไป ความต้องการอีกอย่างหนึ่งอาจเกิดขึ้นได้ ความต้องการของมนุษย์มีลำดับขั้น ดังนี้

1. ความต้องการด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ เน้นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต เช่น อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ความต้องการพักผ่อน ความต้องการทางเพศ
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) ความมั่นคงในชีวิตทั้งที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและอนาคต ความเจริญก้าวหน้า อบอุ่นใจ
3. ความต้องการทางสังคม (Social Needs) เป็นสิ่งสูงใจที่สำคัญทำให้เกิดพฤติกรรมต้องการให้สังคมยอมรับตนเองเข้าเป็นสมาชิก ความต้องการเป็นมิตร ความรักจากเพื่อนร่วมกัน
4. ความต้องการมีฐานะ (Esteem Needs) มีความอยากเด่นในสังคม มีชื่อเสียง อยากให้บุคคลยกย่องสรรเสริญตนเอง อยากมีความเป็นอิสระเสรีภาพ
5. ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต (Self-Actualization Needs) เป็นความต้องการในระดับสูง อยากให้ตัวเองประสบความสำเร็จทุกอย่างในชีวิต ซึ่งเป็นไปได้ยาก

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2540 : 141-144) ได้กล่าวถึงการแบ่งความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีของแมคคลีแลนด์ (David Mc Clelland) แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ความต้องการสัมฤทธิ์ผล (Needs for Achievement) เป็นพฤติกรรมที่กระทำการใด ๆ ให้เป็นผลดีเลิศมาตรฐาน เป็นแรงขับที่นำไปสู่ความเป็นเลิศ
2. ความต้องการสัมพันธ์ (Needs for Affiliation) เป็นความปรารถนาที่จะสร้างมิตรภาพ และมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น
3. ความต้องการอำนาจ (Needs for Power) เป็นความต้องการควบคุมผู้อื่น มีอิทธิพลต่อผู้อื่น และต้องการควบคุมผู้อื่น

กล่าวโดยสรุป ความพึงพอใจในการเรียนและผลการเรียนมีความสัมพันธ์กันในทางบวก กิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัตินั้น ทำให้ผู้เรียนเกิดการตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะให้เกิดความสมบูรณ์ของชีวิตมากขึ้นเพียงใด นั่นคือสิ่งที่ครูผู้สอนจะคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ในการเสริมสร้างความพึงพอใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

3. การวัดความพึงพอใจ

บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 68-85) กล่าวว่า ความสัมพันธ์มาตรการวัดอาจทำได้โดยวิธีการดังต่อไปนี้

1. ใช้แบบสอบถาม เป็นวิธีที่นิยมแพร่หลาย โดยขอร้องให้ผู้ที่เราต้องการให้แสดงความคิดเห็นตอบลงในแบบฟอร์มที่กำหนดให้เลือก หรือตอบคำถามอิสระ คำถามจะถามความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ และสภาพอื่น ๆ เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจในการทำงานทางตรงได้ทางหนึ่ง เหมาะสำหรับกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่วัยเด็กถึงวัยชรา เหมาะอย่างยิ่งสำหรับผู้อ่านหนังสือไม่ออกเขียนหนังสือไม่ได้หรือทำได้ช้า การสัมภาษณ์สามารถทำได้ทั้งการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง

3. การสังเกตการณ์ เป็นเทคนิควัดความพึงพอใจอีกอย่างหนึ่งผู้สังเกตการณ์การใช้สายตาเพื่อดูหรือศึกษาเหตุการณ์ ปรากฏการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้เข้าใจธรรมชาติและความเป็นไปของกันระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของเหตุการณ์นั้น การสังเกตสามารถทำได้ทั้งแบบมีโครงสร้างและแบบไม่มีโครงสร้าง

บริบทของโรงเรียนบ้านวังจานโนนสำราญ

1. ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนบ้านวังจานโนนสำราญ ตั้งอยู่ เลขที่ 22 หมู่ 4 บ้านวังจาน ตำบลนาข่า อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44120 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีพื้นที่ 10 ไร่ 2 งาน 75 ตารางวา เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับ ชั้นอนุบาล ปีที่ 1 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนห้องเรียนและจำนวนนักเรียน โรงเรียนบ้านวังจาน โนนสำราญ ปีการศึกษา 2556

ชั้นเรียน	จำนวนห้องเรียน (ห้อง)	จำนวนนักเรียน (คน)		รวม
		(ชาย)	(หญิง)	
1. อนุบาลปีที่ 1	1	8	6	14
2. อนุบาลปีที่ 2	1	5	4	9
3. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	1	8	6	14
4. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	1	5	5	10
5. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	1	5	9	14
6. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	1	11	3	14
7. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	1	7	12	19
8. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	1	12	9	21
รวม	8	61	54	115

วิสัยทัศน์ โรงเรียนบ้านวังจาน โนนสำราญ เป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ สร้างผู้เรียน ให้มีความรู้คู่คุณธรรม ก้าวไกลสู่สากล ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ โรงเรียนบ้านวังจาน โนนสำราญ เปิดสอน 2 ระดับ คือ ระดับก่อน ประถมศึกษา และระดับประถมศึกษา มีภารกิจหลักสำคัญ 6 ประการดังนี้

1. จัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาให้เด็กกลุ่มอายุเข้าปีที่ 5-6 ในเขตบริการให้ได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
2. จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กที่มีอายุเข้าปีที่เจ็ดในเขตบริการของโรงเรียนให้ได้เข้าเรียนจนอายุเข้าปีที่ 16 และได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน
3. พัฒนาระบบบริหารจัดการการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ
4. ส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพ

5. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

6. พัฒนาสถานศึกษาตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด

กลยุทธ์การพัฒนา

โรงเรียนบ้านโนนสำราญ มีกลยุทธ์ในการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อให้การศึกษาสร้างคนและสร้างความรู้สู่สังคมคุณธรรม คุณภาพ สมรรถภาพ และประสิทธิภาพ โดยมีกลยุทธ์ ดังนี้

1. สร้างความเสมอภาคและเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อย่างทั่วถึง

2. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

4. พัฒนาครูและบุคลากรสู่มาตรฐานวิชาชีพ

5. เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ปฐมวัย และหลักสูตรท้องถิ่น

6. บริหารจัดการศึกษาตามนโยบายรัฐบาล กระทรวงศึกษา และโรงเรียน

ข้อมูลด้านบุคลากร จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และสาขาวิชาเอก ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ข้อมูลด้านบุคลากร จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และสาขาวิชาเอก

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	วุฒิการศึกษา	สาขาวิชาเอก
1	นายประสาธ ราชจันทร์	ผู้อำนวยการ โรงเรียน	กศ.ม.	บริหารการศึกษา
2	นายสำลี รักสุทธิ	ครู วิทยฐานะเชี่ยวชาญ	กศ.ม.	บริหารการศึกษา
3	นายอภิขัย วังหนองเสียว	ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ	ค.บ.	การประถมศึกษา
4	นายวิรัตน์ บุญมาก	ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ	ค.ม.	อุตสาหกรรมศิลป์
5	นายจรรรงค์ ภูมินา	ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ	ค.บ.	วิทยาศาสตร์ทั่วไป
6	นายบุญโฮม สุวรรณเหล่า	ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ	ค.บ.	การศึกษาปฐมวัย
7	นางพวงผกา เส้าพาน	ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ	ค.บ.	คหกรรมศาสตร์
8	นางสมหมาย วังหนองเสียว	ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ	ศษ.บ.	การประถมศึกษา

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	วุฒิการศึกษา	สาขาวิชาเอก
9	นางสดชื่น นามืองรัมย์	ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ	ค.บ.	ภาษาไทย
10	นางศิริกุล ภูมินา	ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ	ค.บ.	วิทยาศาสตร์ทั่วไป
11	นางพงศ์สุวรรณ แสงเนตร	ครูวิทยฐานะชำนาญการ	ค.บ.	การศึกษาปฐมวัย
12	นายกฤษฎา สีหาบุตรโต	จนท.ธุรการ	ค.บ.	คอมพิวเตอร์ธุรกิจ
13	นางสาวสุจิตรา ภูวงค์	ครูพิเศษ	ค.บ.	รัฐศาสตร์
รวม 13 คน				

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประจำปีการศึกษา 2556 โรงเรียนบ้านวังจานโนน
สำราญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโรงเรียนบ้านบ้านวังจานโนนสำราญ ประจำปีการศึกษา
2556

ชั้น	กลุ่มสาระการเรียนรู้								เฉลี่ย
	ไทย	คณิต	วิทย์	สังคม	สุข/ พละ	ศิลปะ	การ งาน	อังกฤษ	
ประถมศึกษาปีที่ 1	68.13	63.63	75.03	70.77	86.27	88.43	75.27	65.40	74.11
ประถมศึกษาปีที่ 2	78.42	89.60	88.93	89.87	67.67	88.27	88.87	89.13	85.09
ประถมศึกษาปีที่ 3	78.55	78.00	76.55	77.64	70.57	75.00	90.86	71.00	75.32
ประถมศึกษาปีที่ 4	79.30	78.80	76.10	75.70	71.71	77.70	78.20	74.10	76.45
ประถมศึกษาปีที่ 5	78.12	90.29	89.96	91.00	71.53	77.78	76.57	66.60	72.50
ประถมศึกษาปีที่ 6	76.46	72.80	77.00	78.00	71.34	79.00	82.00	84.93	75.25
เฉลี่ย	76.49	88.80	78.85	80.50	77.24	81.03	81.96	75.79	76.45
รวมเฉลี่ย	79.67								

3. สภาพปัญหา

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาของโรงเรียนบ้านวังจาน โนนสำราญ พบว่า ทางโรงเรียนมีจุดอ่อน คือ การจัดครูเข้าสอนไม่ตรงตามวิชาเอก ขาดครูสาขาวิชาเอกคณิตศาสตร์ และวิชาเอกภาษาอังกฤษ ซึ่งทั้งสองสาขาวิชามีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาผู้เรียน และสื่อการเรียนการสอนระบบสื่อออนไลน์ และครูผู้สอนส่วนใหญ่ขาดทักษะหรือความเชี่ยวชาญในการนำมาใช้จัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม หรือรับจ้างทั่วไป ฐานะยากจนไม่มีเวลาอบรมเลี้ยงดูและไม่มีเวลาสอนการบ้านบุตรหลานเท่าที่ควร ทำให้เด็กขาดความอบอุ่น พฤติกรรมอาจเบี่ยงเบนไปในทางที่ไม่พึงประสงค์ส่งผลกระทบต่อกระบวนการเรียนการสอน นักเรียนส่วนใหญ่จึงอ่านและเขียนไม่ถูกต้องตามหลักภาษา รวมทั้งการสื่อความหมายจากการเรียนรู้ ไม่สามารถสื่อความได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษาไทย และจากการสอบถามนักเรียนพบว่า คำ หรือ ประโยคบางประโยคในหนังสือเป็นคำที่ยาก ไม่คุ้นเคย สะกดเพื่อแจกถูกไม่เป็น เป็นสาเหตุทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ร้อยละ 68.13 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ที่ร้อยละ 80

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

อรรวรรณ พ้องเสียง (2555 : 85-86) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำโดยใช้แบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 87.29/86.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 0.6862 แสดงว่า นักเรียนที่เรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำโดยใช้แบบฝึกทักษะ มีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ ร้อยละ 68.62 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและ

การเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำใบ ไชยสิงห์ (2553 : 105-111) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดฝึกทักษะการสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดทักษะภาษาไทยที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะการสะกดคำ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเขว้าใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 19 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ชุดฝึกทักษะการสะกดคำ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ชุดฝึกทักษะการสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 86.80/87.65 และค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.72 และนักเรียนที่เรียน ด้วยชุดฝึกทักษะการสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ในระดับมาก

อัมพวรรณ โคโตลี (2550 : 111-118) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ และแบบฝึกทักษะการสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการสะกดคำที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลแผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะ การสะกดคำเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 34 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบสอบถามวัดความพึงพอใจ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 85.13/88.97 และค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7349 และนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการสะกดคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ในระดับมาก

สุภจิตร คงสุวรรณ (2550 : 93-100) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ และแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำที่มีตรงตามมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน และเพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 36 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ 87.56/89.16 และค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.80 และนักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ธนิดา เรื่องวิเศษ (2550 : 77-83) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการสะกดคำยาก โดยใช้แบบฝึกทักษะและกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการสะกดคำยาก ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้แบบฝึกทักษะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหัวหมู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบฝึกทักษะการสะกดคำยาก แบบประเมินคุณภาพแบบฝึกทักษะ และแบบทดสอบ ผลการศึกษา ค้นคว้าพบว่า แบบฝึกทักษะการสะกดคำยาก โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ 86.67/84.54 และค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.76 และนักเรียนที่เรียนตามแบบฝึกทักษะการสะกดคำยาก โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อดุลย์ มุลละชาติ (2553 : 71-80) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้แบบฝึกทักษะ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะ กลุ่มตัวอย่างเป็น

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านคำทุ่งหนองอิฐมู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาลสินธุ์ เขต 3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบฝึกทักษะ การอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านและการ เขียนคำควบกล้ำ และแบบสอบถามความพึงพอใจ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แบบฝึกทักษะ การอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มี ประสิทธิภาพ 85.48/84.29 และค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7215 และนักเรียนที่เรียนด้วย แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

พานทอง ประจันตะเสน (2552 : 85-89) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการ เขียนสะกดคำยาก กลุ่มสาระภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำยาก ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ และ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนบ้านท่าขอนยาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 29 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบฝึกทักษะการเขียน สะกดคำยาก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ 89.76/88.44 และค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.77 และนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบ ฝึกทักษะมีผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนอยู่ในระดับมาก

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Julio c.de rose ade deisy G. de souza and Elenice S. hinna. (1996 : 451-469)

ได้ศึกษาการพัฒนาเด็ก ผลในการทดลองครั้งที่ 1 เด็กที่ไม่มีความรู้ด้านการอ่านถูกนำเข้าไป โปรแกรมการสอนการอ่านฝึกอ่าน 51 คำ โปรแกรมจะมีขั้นตอนให้มีการยกเว้นร่วมเป็นเกณฑ์ 1) สามารถเข้ากลุ่มที่สั่งได้ 2) สร้าง (ลอก) คำด้วยการย้ายและบอกชื่อคำนั้น แล้วเด็กทุกคนได้ เรียนรู้คำศัพท์ จากการฝึกฝน เด็ก 5 คน ได้อ่านคำที่มีการวางหลักเกณฑ์และแสดงพัฒนาการใน การสะกด ในการทดลองครั้งที่ 2 ได้ประยุกต์โปรแกรมใช้กับเด็กต่างกัน 4 คน โดยให้ทำการ ข้ามหน้าทำการสร้างคำศัพท์ไป พวกเขาจะได้ฝึกฝนการอ่านคำศัพท์ แต่จะมีเด็กแค่คนเดียว เท่านั้นที่ได้อ่านคำศัพท์ที่มีการวางเกณฑ์ให้ ข้อมูลที่ได้สนับสนุนสัดส่วนด้านการกระตุ้นของ

การรับรู้ด้านการอ่าน และได้แนะนำว่าการวางแผนการอ่านอาจทำได้โดยเฉพาะเมื่อโปรแกรมการสอนมีการสร้างคำด้วย

Liliane Sprenger and Philippe Bonnet. (1998 : 68, 134-165) ได้ศึกษาพัฒนาการด้านการอ่านและการสะกดคำในเด็กฝรั่งเศส โดยมีสมมติฐานสองข้อ คือ 1) การมีสมาธิด้านเสียงเป็นขั้นตอนพื้นฐานของการรับรู้ทักษะและ 2. การใช้สมาธิด้านเสียงอาจทำให้เกิดการสร้างสะกดคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้อ่านและสะกดคำที่ออกแบบมาเพื่อประเมินค่าตัวแปรตามระดับปกติ ความซับซ้อนของพยัญชนะ ส่วนการศึกษาค้นคว้าแบบตรงกันข้ามพบว่ามีความคล้ายคลึงในด้านการอ่านเบื้องต้น ในช่วงเวลาทั้งสองในด้านการอ่านและการสะกดคำชี้ว่าเด็กสามารถสร้างการสะกดคำได้ดีมากและรวดเร็ว แต่ว่ากระบวนการนี้ไม่ได้เข้าแทน ที่สมาธิด้านเสียงทั้งหมดเพราะค่าระดับปกติและข้อผิดพลาดมีการสำรวจพบและเพิ่มขึ้นในช่วงเวลา ในการวิจัยสมมติฐานที่สองพบว่ามีความสัมพันธ์เกิดทักษะด้านคำศัพท์ช่วงแรก ๆ และการสะกดคำในภายหลังและเราสำรวจพบว่าเด็กชาวฝรั่งเศสใช้พยัญชนะในปริมาณน้อย ในช่วงการเริ่มแรกและ ทำการอภิปรายแบบจำลองการพัฒนาการอ่านและการสะกดคำเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบทดสอบแบบเติมคำ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เป็นผู้นำในการอ่านมีการเรียนรู้คำศัพท์ดีขึ้นและนักเรียนอ่านคล่องเพิ่มมากขึ้น

Rebecca Treiman. and Derrick C. Bourassa. (2000) บทความนี้เป็นการศึกษาวรรณกรรมเรื่องการพัฒนาการอ่านระบบการเขียนตัวอักษร เมื่อเด็กเริ่มเรียนรู้หน้าที่ของการเขียนตัวสะกดที่แสดงเสียงของภาษา เด็กก็จะเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ การตอบสนองการสะกดตามเสียงในระดับรายละเอียดมากขึ้นตั้งแต่ระดับหน่วยคำไปยังระดับหน่วยเสียง กระบวนการนี้ใช้เป็นรากฐานในการพัฒนาการแสดงเสียงของคำศัพท์ และประสบการณ์กับหนังสือที่มีต่อเนื่องจะทำให้เด็กเรียนรู้แบบแผนการสะกดและ โครงสร้างคำในภาษาที่ซับซ้อนมากขึ้น การวิจัยและการลงมือปฏิบัติต้องมีการทำรายการเรื่องความซับซ้อนของความรู้ด้านเสียง การสะกดและ โครงสร้างคำที่สัมพันธ์กับการพัฒนาการสะกดคำ

Mlakar-Hillig, Malvin and Troy. (2002 : 59) ได้ศึกษาการพัฒนาการแก้ไขคำศัพท์ที่เหมาะสมต่อการอ่านออกเขียนได้ ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนที่ตั้งในเขตชุมชนตอนใต้ของรัฐชิคาโก จากนักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ที่ได้จากการทำข้อสอบมาตรฐานของรัฐ เครื่องมือที่ใช้ แบบสอบถามผู้ปกครองนักเรียนแบบทดสอบเกี่ยวกับคำศัพท์ วิธีการแก้ไขปัญหา โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือ ครูสอนคำศัพท์ที่สร้างขึ้น การอ่านออกเสียง การอ่านเนื้อหาที่สำคัญ การ

เตรียมความพร้อมในการอ่าน ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาการอ่านคำศัพท์ได้สูงขึ้น จากแบบสอบถามนักเรียนที่มีผู้ปกครองชอบอ่านก็มีนิสัยรักการอ่าน และการเรียนเกี่ยวกับคำศัพท์เป็นพื้นฐาน ในการอ่าน การเขียน การพูด และการติดต่อสื่อสารได้ดีขึ้น

Caposey and Heider. (2003 : 56) ได้ศึกษาการพัฒนาการอ่านจับใจความการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือ ของนักเรียนระดับประถมศึกษาที่อาศัยอยู่ทางตอนเหนือของรัฐอิลลินอยส์ ปัญหาการอ่านจับใจความจากการสังเกตของครูผู้สอนและจากคะแนนของการทำแบบทดสอบ ปัญหาที่ต้องการพัฒนาในการอ่านจับใจความคือ การวิเคราะห์และการจำคำศัพท์ของนักเรียน ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยการเปลี่ยนเทคนิคในการสอน โดยให้นักเรียนได้ฝึกการคิดวิเคราะห์มากขึ้น จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยอาศัยการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือออกแบบการอ่านจับใจความ โดยการฝึกทักษะเกี่ยวกับการใช้ศัพท์ โดยใช้ระยะเวลาในการแก้ไขปัญหา 10 สัปดาห์

Anna M.T.Bosman, Janet G. van Hell and Ludo Verhoeven. (2006 : 879-890) ได้ศึกษาผลกระทบทางการอ่านและการสะกดคำแปลกหรือคำที่เสียงไม่สัมพันธ์กับตัวสะกด 2 ประเภท ในเด็กชาวดัตช์ที่มีความบกพร่องและไม่มี ความบกพร่องในการเรียน ในการอ่านแบบมาตรฐานและการอ่านแบบเป็นแบบแผนหมายถึงการอ่านคำออกเสียงไม่ตรงตัวการสะกดคำที่เสียงกับการสะกดสัมพันธ์กัน สรุปทั้งสองกลุ่มนี้การอ่านแบบเป็นแบบแผนจะอ่านสะกดคำที่เสียงกับการสะกดสัมพันธ์กัน สรุปทั้งสองกลุ่มนี้การอ่านแบบเป็นแบบแผนจะอ่านสะกดคำได้ดีกว่านักเรียนที่อ่านแบบมาตรฐาน และในการทดลองครั้งที่ 2 จะมีเพียงนักเรียนที่มีความบกพร่องด้านการเรียนรู้เข้าร่วมเท่านั้น ผลการวิจัยแสดงว่าระยะเวลาฝึกฝนมากเท่าไร ก็ยิ่งทำให้มีผลกับการสะกดคำในระยะยาวและการซ้ำคำที่เป็นแบบแผนก็ยังมีประสิทธิภาพมากขึ้น

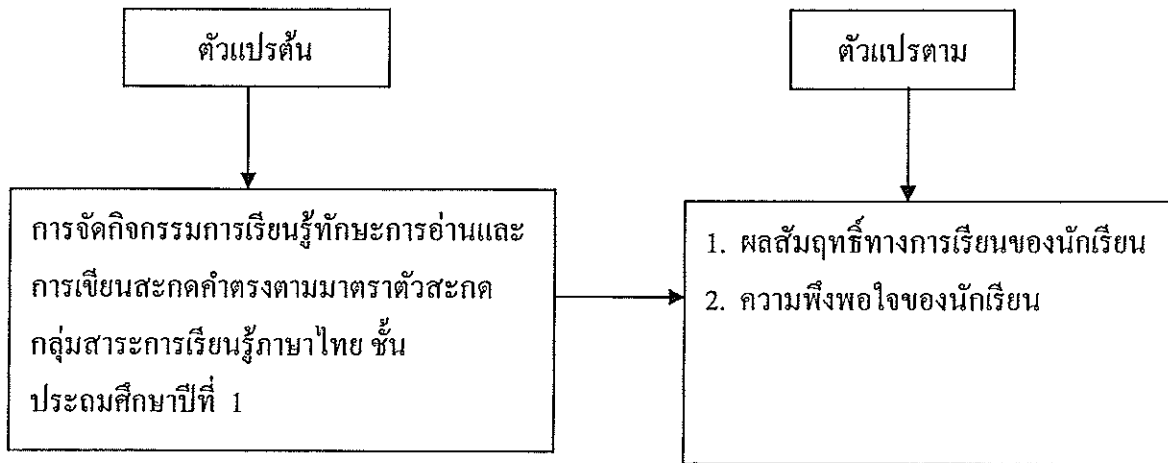
Karin Landerl and Heinz Wimmer. (2008 : 150-156) ได้ศึกษาการพัฒนาการอ่านและสะกดคำศัพท์ในระยะเวลาเกือบ 8 ปี โดยศึกษากับกลุ่มเด็กนักเรียน 115 คน (หญิง 65 ชาย 50) ว่ามีการรับรู้สะกดคำศัพท์ภาษาเยอรมันที่ฟังเสียงเข้าใจง่ายได้ทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยทดสอบการอ่านและสะกดคำเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และทำการเช่นเดียวกันในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเกือบถึงระดับสูงสุด ซึ่งนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ยังมีปัญหาในด้านการอ่านตะกุกตะกักจำนวนร้อยละ 70 พอถึงนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 การอ่านและสะกดคำยังอ่อนอยู่มาก

Iris Levin. (2009 : 1-25) ได้ศึกษาถึงความสามารถของเด็กในการอ่านและสะกดชื่อของตัวเองและชื่อเฉพาะบุคคลของเพื่อนที่เป็นชื่อฮีบรูและที่ไม่ใช่ชื่อฮีบรู เด็กก่อนวัยเรียนอายุ 4-6 ปี (N=60) แสดงความรู้ในชื่อตัวเองได้อย่างสูงแต่แตกต่างกันอย่างมากในการรับรู้ถึงชื่อของผู้อื่นและในด้านความรู้ในการอ่านเขียนที่แสดงออกมา การอ่านและการสะกดชื่อมีความสัมพันธ์เบื้องต้นกับความรู้ตัวอักษรมากกว่าความรู้ด้านเสียง มีการพบว่าเด็กแสดงการอ่านและสะกดอย่างดีกับตัวอักษรต้นมากกว่าตัวอักษรกลางและท้ายชื่อแม้ว่าจะไม่ใช่ภาษาฮีบรู ชื่อที่มีสองตัวอักษรจะถูกอ่านได้ดีกว่าชื่อที่ยาวกว่า ซึ่งเด็กสามารถอ่านออกมาได้ดี ซึ่งได้ชี้หลักฐานบางอย่างออกมา ผลการทดลองสนับสนุนแนวทางแนวทฤษฎีของ Ehris. (2005 : 25) เราทำนายว่าการเรียนรู้ชื่ออย่างไม่เป็นทางการมีการพบกับความรู้ด้านตัวอักษรบวกกับการเปิดเผยชื่อ และมีการกระตุ้นจากความสนใจด้านชื่อของตัวเอง

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยแผนการเรียนรู้ทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำตรงตามมาตรฐานตัวสะกด โดยใช้แบบฝึกทักษะ เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่มีองค์ประกอบพื้นฐาน ได้แก่ การกำหนดจุดประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผล โดยระบุจุดประสงค์ในการประเมินผลก่อนเรียน การแนะนำการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ และมีการประเมินผลหลังการเรียนที่ชัดเจนต่างไปจากวิธีการสอนแบบอื่นๆ สามารถใช้เป็นเครื่องชี้แนวทางและเครื่องมือในการสอนให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยความรู้ความเข้าใจเดิมเป็นพื้นฐานส่งผลให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยแบบฝึกที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถสร้างเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY